

TÜRK-İŞ

TÜRK İŞÇİ SENDİKASI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Ağustos 1985

Sayı: 19

TÜRK-İŞ Samsun'da

Asgari Ücret Tesbit Komisyonunun 2 Eylül günü yaptığı ilk toplantıdan genel görünüş.

ASGARI ÜCRET TESBİT KOMİSYONU TOPLANDI

- 1 NİSAN 1984 TARİHİNDE YÜRÜRLÜĞE GİREN SANAYİ VE HİZMET KESİMİ İŞÇİLERİ İÇİN BELİRLENEN ASGARI ÜCRET YENİDEN TESBİT EDİLECEK
- KAYA ÖZDEMİR, «ASGARI ÜCRETİN BELİRLENMESİNDEKİ MODELİ TÜRK-İŞ OLARAK ESASTAN BENİMSEMİYORUZ» DEDİ

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu 2 Eylül 1985 Pazartesi günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı salonunda toplandı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, asgari ücretin belirlenmesi için mevzuat değişikliği istekleri üzerinde çalışmalar yapıldığını, ancak bu seferki tesbitin eski statüye göre yapılacağını bildirdi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR de, TÜRK-İŞ'in asgari ücretin belirlenmesindeki modeli esastan benimsemediğini kaydederek asgari ücret belirlenirken, yalnızca bir işçinin değil, onun geçindirmekle

yükümlü olduğu aile bireylerinin bağımlılık oranları ölçüsünde dikkate alınmasını ve asgari ücretin net olarak ödenmesini önerdi.

ÖZDEMİR, şu görüşleri savundu :

«Dünya Bankası raporlarına göre, milli gelir dağılımındaki bölüşümün gayri adil biçimi son 10 yılda biraz daha büyümüştür. 1976 baz alınacak olursa, milli gelir dağılımındaki adaletsiz bölüşüm, 10 puanlık bir gerileme daha kaydetmiş ve bu gerilemenin yanı sıra, enflasyon hızı daha önce belirlenen rakamlara çekilememiştir. Bizi karamsar sözler söylemeye iten sebepler vardır. Asgari ücret, bugün bir sefalet ücretidir. Sefaletten kurtarmaya, bu ücreti kutsal ücret

seviyesine objektif kriterler bularak, çeşitli vesileler yaratarak, hatta yönetmelikleri zorlayarak bakanlığın göstereceği toleransı da katarak daha objektif bir asgari ücret tespitine yönelmek mecburiyetindeyiz.»

TISK Genel Sekreteri Ahmet YOLUÇ, asgari ücretin bir refah ücreti değil, bir koruma ücreti olduğunu ifade ederek, TÜRK-İŞ'in yeni model önerisine şöyle karşı çıktı :

«Asgari ücretin tespitinde aile faktörünün dikkate alınması ve net olarak ödenmesi konularına gelince, bizim Konfederasyon olarak kanaatimize göre, mevcut mevzuatımız gerek İş Kanunu, gerek buna dayanılarak çıkartılan yönetmelik, asgari ücretin tek işçi için tespitini öngörmektedir. Net olarak ödenmesi konusuna gelince, bunu Maliye Bakanlığı'nın yetkisi dahiline giren bir husus olarak değerlendirmekteyiz.»

1 Nisan 1984 tarihinden buyana yürürlükte olan asgari ücret, sanayi ve hizmet sektöründe 16 yaşından büyükler için 24.525.—, 16 yaşından küçükler için de 16.875.— lira olarak uygulanıyor.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, 3 Eylül'de yaptığı toplantıdan sonra 16 Eylül tarihine kadar toplantıya ara verdi.

KAPAKTAKİ KONU

34. Kuruluş Yıldönümü Samsun'da kutlandı

YILMAZ:

“Çalışanlar açıkça sömürülmektedir,,

İbrahim Denizcier Salonundaki toplantı büyük heyecan içinde geçti

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun 34. kuruluş yıldönümü töreni 31 Temmuz Çarşamba günü Samsun'da Atatürk Anıtına çelenk konulması ve saygı duruşu ile başladı.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyelerinin anıta çelenk bırakmalarından ve saygı duruşundan sonra Tek Gıda-İş Sendikası binasındaki İbrahim DENİZCİER toplantı salonuna gidildi.

Toplantı saatinden önce salona gelen işçilerin çoğu ayakta ve salonun dışında bekliyordu.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ve bağlı sendikaların yöneticileri salonda yerlerini aldıktan sonra, ilk konuşmayı Kadriye Konca adındaki kadın işçi yaptı.

KONCA, «Biz çalışanlar, kadın - erkek omuz omuza mücadele hazırsız. Testiylı kıran-

la, dolduranın bir tutulmasını içimize sindiremiyoruz» dedi.

Uluslararası gençlik yılı nedeniyle ikinci konuşmayı Mehmet Demir adındaki genç işçi yaptı. (Konca ve Demir'in konuşmalarının özeti diğer sütunlarımızda verilmiştir.

Samsun Valisi Erdoğan Cebeci, toplantıda yaptığı konuşmada, TÜRK-İŞ'in kuruluş yıldönümünü Samsun'da kutlamasından memnuniyet duyduklarını, Konfederasyon yöneticilerini Samsun'da ağırlamaktan zevk duyacaklarını belirtti ve başarılar diledi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE, 34. kuruluş yıldönümünün kutlandığı zamanda, çalışma hayatıyla ilgili sorunların giderek büyük boyutlara ulaştığını belirtti ve bu sorunların çözümü için gerekli çalış-

maların sürdürüldüğünü söyleyerek, «Bu çıkmazlar mutlaka aşılacaktır. Bu ülke hepimizin. Tek taraflı olarak sadece işçilerden fedakarlık beklemek yeterli değildir» dedi.

YILMAZ'IN KONUŞMASI

Daha sonra TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ kürsüye geldi.

YILMAZ konuşmasında şunları söyledi :

«Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) nun kuruluşunun 34 üncü yıldönümünü kutlamak üzere geldiğimiz Samsun'da Karadenizin bu güzel ve tarihi kentinde sizlere hitabetme, yurt ve işçi sorunlarını gözden geçirme im-

Yılmaz :
«Oyunlar
bozulacaktır»
dedi

**Toplantıyı
Samsun
Valisi ve
Emniyet
Müdürü de
izledi.**

kânını bulabildiğimiz için son derece sevinçliyim.

Samsun Toplantısı, İzmir'de başlatılıp, İstanbul ve Bursa'da yaptığımız toplantıların bir devamıdır. Yönetim Kurulumuz ve Başkanlar Kurulu Aralık 1983'de toplanan 13. Genel Kurulumuzun işaretleri istikametinde bu toplantıların yapılmasını yurt ve işçi sorunlarının Örgütümüze ve işçilerimize duyurulmasını kararlaştırmıştı. Bu kararın uygulaması İzmir'de başladı. Bugün Samsun'dayız. Önümüzdeki günlerde diğer kentlerimizde işçilerle ve işçi liderleriyle görüşmelerimize devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizin yakından bildiği; hepinizin evinde ve işyerinde yaşadığı ağır çıkmazlarla karşılaşıyoruz.

Bundan 22 yıl önce Temmuz ayı, «24 Temmuz Günü» Türk işçisinin bayram günü olarak kabul ve ilân olunmuştu.

Yirmi iki yıl önce «24 Temmuz günü», 274 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun kabulü ile, Türkiye'

de çalışma hayatında demokrasiye girilmişti. Her iki Yasanın en önemli niteliği, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) nın işçi hak ve özgürlüklerini teminat altına alan Sözleşmelerine büyük ölçüde uygun olmalarıydı.

Bu düzenlemelerle hür sendikacılık hareketinin temel felsefesi hayata geçirilmişti.

İşçi - işveren ilişkileri, Devletin her çeşit müdahalesi dışında, serbest toplu pazarlık esaslarına dayalı, yepyeni bir anlayışa kavuşturuluyordu.

Grev hakkı, serbest toplu pazarlık düzeninin başlıca teminatı olmuştur.

24 Temmuz 1963'ü izleyen günler çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin çağdaş uygulamalarını da beraberinde getirdi.

1964 yılında Türkiye'de «endüstriyel demokrasi» yolunda tarihi bir adım atıldı ve işçilerin işyerlerinde yönetime ve denetime katılmaları sağlandı.

1965 yılında Devlet Personel Sendikalar Yasası ile devlet memurları sendikalaşma hakkını elde ettiler.

Aynı yıl Devlet Memurları

Kanununda yapılan değişikliklerle danışma kurulları aracılığıyla Devlet memurunun ekonomik ve sosyal isteklerini savunma, ortaya koyma imkanı sağlandı.

1965'de sosyal güvenlik sistemi bütünleştirildi.

1967'de İş Yasası'nda yapılan değişikliklerle bedeni ve fikri emek kavramlarına dayalı yapıyı ayırımlar kaldırılarak, hizmet akdi esası benimsendi.

1186 ve 1189 Sayılı Kanunlarla emeklilik yaşının Türkiye'nin şartlarına uygun hale getirilmesi yine bu dönemde sağlandı.

Mart 1971'e kadar devam eden bu dönem, aynı zamanda, sosyal devlet anlayışının tüm kurumlarıyla yerleştirilmeye çalışıldığı bir dönemdir.

Plânlama çalışmaları; toprakta, dış ticarete yaşanan adaletsizliklerle ve işsizlikle mücadele, kooperatifçilik hareketinin geliştirilmesi, kamu sektörünün iktisaden güçsüz durumda olan yığınlar yanında işlev yapacak bir yapıya kavuşturulması, tüm düzenlemelerde, İşçi - İşveren - Hükümet üçlüsünü bir araya getirme ve ortak çözüm arama gayretleri

bundan 20 yıl önce günlük yaşamın normal uğraşları idi.

Türkiye çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi, tüm kurumları ile hayata geçirmeye çalışan, tüm kurumları ile ayakta tutan az sayıda ülkeden biri durumundaydı.

Bu dönemin ve 1971'i izleyen günlerin Türk işçileri bakımından ortak yönü, işçilerin çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiye, hukuk devleti anlayışına, sosyal devlete, laikliğe, Atatürkçülüğe, Atatürk Devrimlerine sarsılmaz inancı ve bağlılığıydı.

Kanunsuz hareketlerden kaçınmak, Yasalara harfiyen uymak Türk işçisinin ve özellikle TÜRK-İŞ topluluğunun en önde gelen ilkesi ve disipliniydi.

Aradan çok değil, onbeş yıl geçmiştir.

Ve bugün yakın geçmişin «demokrasiyi demokrasi yapan kurum ve kuralları»nın; anlayışının arayışı içindeyiz.

Değerli Arkadaşlar,

Yurdumuzun 12 Eylül Demokrasisiyi Koruma ve Kollama Harekatının eşiğine getiren olaylar ve gelişmeler hepimizin malûmudur.

Türk Ulusu o korkunc gidişi durduranlara şükran doludur.

Oniki Eylül Demokrasiyi Koruma ve Kollama Harekatı'nın önde gelen hedefi, 12 Eylül 1980 öncesinin derin acılara yol açan sarsıntısını geride bırakmak ve kaderde, kıvançta, tasada ortak bir ulus olarak, bölünmez bir bütün halinde, Atatürk ilkelerinin ve devrimlerinin yol göstericiliği ile demokrasiyi yeniden kurmak ve sürekli kılmaktır.

Bu hedef, Türk Milletinin siyasal rejim tercihi olan çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi

yeniden kurmak ve yerleştirmek hedefiydi.

6 Kasım 1983'de bu yönde tarihi adım atılmıştır.

Atılan bu adımla 6 Kasım 1983 sonrasında ulaşılan noktada, yaklaşık yüz yıllık arayışlarımızda olduğu gibi, «Batı Demokrasisi» sözcüğü ile ifade edilmektedir.

İşte bu noktada, öyle görürüz ki, farklı düşünceler ve farklı uygulamalar söz konusudur.

Bu farklı düşünce ve uygulamalar, Türk işçisini yakın geçmişin demokrasiyi demokrasi yapan kurum ve kurallarını ve anlayışının arayışı eşiğine getirmiştir.

Batı demokrasilerinde temel çatışmalar, çoğulcu yapı içinde istikrar ve değişme ihtiyacından hürriyet ve otorite dengesinden kaynaklanır.

Türkiye'deki çıkmaz sadece bunlardan ibaret olsa, sorunları çözmek kolay olabilirdi.

Türkiye'deki durum özellikle 6 Kasım 1983 sonrasında ortaya konan anlayış, bu noktanın çok daha ötesindedir.

Türkiye'de Batı Demokrasisi anlayışı ve Batı Demokrasisi ile buna vücut veren ilkelerin tam olarak uygulanıp, uygulanmadığı tartışma konusudur.

Devletin, sermaye tarafından hakim kuvvet olarak kontrol edildiği bir ortam.

Kişiyi ekonomik yaşamın güçlükleri karşısında tek başına kalmaya mahkûm eden bir düzen...

Kamu sektörünün tüm etkinliğinin özel kesim lehine ortadan kaldırılmaya çalışıldığı bir yaklaşım...

Üretimden fiyatlara, insan gücü kullanımından dış ticarete

KADRIYE KONCA :

**«ELBİRLİĞİYLE
AŞAMAYACAĞIMIZ
ENGEL YOKTUR»**

TÜRK-İŞ'in 34. kuruluş yıldönümü toplantısında bayan işçiler adına söz alan Kadriye Konca, «Elbirliğiyle aşamayacağımız engel yoktur» dedi.

Konca, işçilerin Atatürkçü bir ruhla güç ekonomik şartlar içinde çalıştıklarını belirterek Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren şartlar üzerinde durdu ve «Bizi huzur ortamına kavuşturanlara şükran borçluyuz. Ancak, çıkarılan Sendikalar Yasası ile Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasalarından şikayetçiyiz» dedi.

TÜRK-İŞ'in, hür ve güçlü sendikacılığın yenisinden egemen olması için sürdürdüğü çalışmalarını takdirle karşıladıklarını sözlerine ekleyen Kadriye Konca konuşmasını şöyle tamamladı :

«Biz çalışanlar; erkek - kadın omuz omuza mücadele edebiliriz. Testiği kırarakla, dolduranın bir tutulmasını içimize sindiremiyoruz.»

GENÇ İŞÇİLER ADINA MEHMET DEMİR KONUŞTU:

«ENGELLERİN AŞILMASI İÇİN EMRİNİZDEYİZ»

TÜRK-İŞ'in 34. kuruluş yıldönümü töreninde genç işçiler adına konuşan Mehmet DEMİR, «Demokratik Hür parlamenter rejimin vazgeçilmez parçası olan sendikacılık hareketini rahatsız eden her türlü engelin aşılmasında emrinize a-madeyiz» dedi.

DEMİR, peşin itaat göstermelerinin «TÜRK-İŞ'in şerefli mazisinden alınan güvene dayandığını» belirtti ve şöyle devam etti :

«Sizlerin, sadece ve sadece hür ve güçlü sendikacılığa vurulan zincirlerin kırılması için çalıştığınıza inanıyoruz. Bu karakteristik yapınız nedeniyle bizler TÜRK-İŞ çatısı altındayız.

Sizler, ülkemizi karanlığa gömmek isteyen, Devletimizi ve Cumhuriyetimizi uçuruma sürüklemek isteyenlerin sebebiyet verdiği sonuçların sorumlusu tutulamazsınız. Sizin üyeleriniz olarak biz işçiler de, böylesine bir anlayışın çıkardığı faturayı ödeyemeyiz.»

Mehmet DEMİR, konuşmasını bitirirken de «Bizim kalbimiz sizindir. Bizim dilimiz, kulağımız sizsiniz» dedi.

kadar, hemen her alanda iktisaden güçlünün kararların alınmasını sağladığı ya da birinci derecede etkin olduğu bir yapı.

«Kemerleri kimler için sıkıldığını bilmeden» yıllardır bu istekle karşı karşıya bırakılan geniş halk topluluğu...

Çalışanın açıkça sömürülmek istendiği, işsiz kaderine terk edildiği bir düzen...

Tartışma işte tüm bu sorunları yaratanlardır.

19 uncu yüzyıldan beri kesintisiz bir gelişme içinde bireyci karakterini sosyalleştiren Batı Demokrasisini bu şekli ile değil; fakiri daha fakir, zengini daha zengin yapan bir yaklaşımla uygulamaya kalkışanlar var...

Tartışma bizlerle bunlar arasındadır.

Tartışma, bir iftihar vesilesiymiş gibi, Türkiye'deki işgücünün ucuzluğunu öne sürüp, «gelin sömürün» diyenlerle; işçi haklarını koruma imkanlarının yok edildiği, çok uluslu şirketlere kontrolsüz imtiyazlar tanımayla çalışıldığı «bölgeler» yaratmak isteyenlerdir.

Değerli Arkadaşlar,

Siyasal iktidarın görevi her

şeyden önce birleştiriciliktir. «Kaderde, kıvançta, Tasada ortak olabilmek» buna bağlıdır.

Bugün, bu birleşmeyi önleyen sebeplerin başında sadece siyasal iktidarın değiştiği bu politikası gelmiyor. Bu politika yanında, işçi hak ve özgürlüklerini sistemli bir şekilde kökünden yok etme arzusu da var.

Bunun son örneği 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası değişiklikleri ile ilgili tutumdur.

Çoğunuzun hatırlayacağı gibi, TÜRK-İŞ Anayasa Tasarısının açıklandığı tarihten başlayarak, Demokratik düzenin yeniden kurulmasında işçi hak ve özgürlüklerinin önemi ve yeri üzerinde durmuştur.

11 Temmuz günü Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde yaptığım konuşmada tekrarladığım üzere, «TÜRK-İŞ bu düzenlemelerde, Batı Demokrasilerinde işçilere tanınan haklardan ne bir fazla, ne bir eksik istemiştir.»

Anayasa ve Mayıs 1983'de 2821 ve 2822 Sayılı Yasalar hür sendikacılıkla ilgili işaretlerimizi kısmen dikkate alarak çıkarılmış, uygulama ile birlikte TÜRK-İŞ'in çoğu eleştirisinin ne

TÜRK-İŞ'in 34. kuruluş yıldönümü törenine çok sayıda bayan işçi katıldı, sık sık Genel Başkan Yılmaz'a sevgi tezahüratı gösterdiler

kadar haklı temellere dayandığı anlaşılmıştır.

2821 Sayılı Sendikalar Yasasında yer alan bir kısım düzenlemelerin ihtiyaçları karşılamaktan uzak olması yanında, siyasal iktidar tarafından kötüye kullanılabileceği ortaya çıkmıştır. Nitekim, siyasal iktidar toplu sözleşme sisteminin esasını oluşturacak olan «yetkiye esas istatistikleri hazırlama» çalışmasında, işçilerin sendika yöneticilerini özgürce seçme hakkında; denetim adı altında uyguladığı yöntemlerde bunun tipik örneklerini vermiştir.

İstatistikler güvenilir olmaktan uzaktır. Toplam 10 bin üyesi olmayan kuruluşlar 200 bin dolayında işçiyi temsil eder gösterilmiştir.

Sendika yöneticilerinin seçilebilirliği sürekli olarak tartışılmak istenmektedir.

Denetim ise, yöneticilerin şeref ve haysiyetlerini hedef a-

lan; Örgütler hakkında kamuoyunda şüphe uyandıracak bir tarzda ve maksatlı yorumlarla tasarruflar yolsuzluk gibi gösterilip bir karalama sistemi olarak kullanılmak istenmektedir.

2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu uygulamasında ise, serbest toplu pazarlık düzenine işlerlik kazandırmayacak ne var ise, bunların tümü bir arada işletilmektedir.

Pazarlık serbest olmaktan uzaktır ve Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulunun ipoteği altındadır.

Toplu iş sözleşmesinin «tarafı» olacak sendikanın tespiti Bakanlığın hatalarla malûl istatistiklerinin sonuçlarına ve süre yönünden de Bakanlığın keyfiliğine terkedilmiştir.

Arabuluculuk kurumu işlenmektedir.

Grev erteleme yetkisinin gerisinde Yüksek Hakem Kurulu-

nun kamuoyu ve özellikle işçilerin önünde itibarını tamamen yitirmiş görünümü vardır. Kurul, siyasal iktidar elinde, direktif ile hareket eden bir organ durumundadır. Bağımsız bir yargıcın başkanlığında toplanıyor olması sonuca etkili değildir. Kararların Çalışma Bakanlığında yüksek bürokratlar tarafından verildiği bilinmektedir. Bunlara göre «dilerse yargıç muhalif de kalabilir», zira sonucu tayin eden Hükümet kontrolündeki oy çoğunluğudur.

Grev hakkı erteleme yetkisi ötesinde, yasaklamalar, 60 gün içinde grev yapma zorunluğu, altı işgünü içinde öncesinden başlama tarihini bildirme yükümlülüğü, grev sırasında iş yerine ham madde sokma, stokları ve mamulleri çıkarma imkanları, gözcülerin hiç noktasına indirilen yetkileri, barınaksızlık ve diğer sebeplerle kullanılamaz durumdadır.

Bütün bu çıkmazlar karşısın-

Törene
çok sayıda
kadın
işçi de
katıldı

**Kuruluş
Yıldönümü
törenine
çok
sayıda
bayan
işçi
katıldı**

da sistemi olması gereken şekle kavuşturmak yolunda ilk bir adım olarak «uygulama sorunlarının öncelikle ele alınması» istenilmiştir. Sözde, bu konuda TÜRK-İŞ/Hükümet Zirve Toplantısında mutabakata da varılmıştır.

Gelin görün ki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bunu derhal bir vesile yapmış ve Yasa hükümlerini daha da gerilere götürecek, sendikaları siyasal iktidarın tamamen kontrolü altına alacak düzenlemeleri değişiklik tasarısına ekleyivermiştir.

Bakanlık daha sonra bilinen bir taktikle sonuca gitme yolunu denemiş, «Tasarı» haline getirilmiş bulunan metni sözde tartışmaya açmıştır. «İşçisi, işvereni ve bilim adamları» ile sorunlar tartışıldı ve bu sonuçlara ulaşıldı» diyebilmek için Ankara'da seminer adı altında toplantı düzenlemişlerdir. Herkesin gözü önünde cereyan eden olaylara takılan kulp ise, siyasal iktidarın genel bakış açısını simgelemektedir. Bakanlık sözde «taraf» değildir; tarafsız bir biçimde, sadece ta-

rafların sorunları tartışmasına yardımcı olmaktadır... Sanki Tasarıyı başkaları hazırlamıştır...

Aynı taktik işçilerin sosyal güvenlik hakları ile ilgili olarak da denenmiştir.

Ankara'da bir toplantı daha düzenlenerek «sigorta sağlık hizmet modeli» tartışmaya açılmıştır. Bakanlık sözde yine «tararar» değildir. Hedef ise, işçinin öz malı olan sigorta sağlık tesislerinin el değiştirmesinin sağlanmasıdır.

Emeklilik yaşının yükseltilmesinde, işçinin mesken edinme şansının ortadan kaldırılmasında, kıdem tazminatı kurumu üzerinde koparılan yaygarada hep bu eğilim hakimdir.

«Sözleşmeli personel statüsünde çalıştırma sistemi» durup dururken ortaya atılmış değildir.

Bir diğer çarpıcı örnek İş Yasası değişikliğidir. TÜRK-İŞ'in yaklaşık 16 ay önce hazırladığı değişiklik önerisi esas itibarıyla işçi çıkartmalarda işverenlerin keyfiliğini önlemeyi, çıkartma sebebinin bağımsız yargı önünde

tartışılmasını öngörürken, bunlara bakılmamakta, asgari ücret tespit komisyonunun ortadan kaldırılması, asgari ücretlerin katsayıya bağlanması planlanmaktadır. Oysa aynı konuda TÜRK-İŞ asgari ücretlerin en geç yılda bir, beş kişilik işçi ailesi dikkate alınarak belirlenmesini, fiyat artışlarının yüzde 15'i aşması halinde derhal yükseltme yoluna gidilmesini önermişti.

Asgari ücretlerle ilgili tartışmayı bir örnekle açıklamak istiyorum. Türkiye asgari ücreti vergi dışında bırakmanın bedelinin üç katının lüks madde ithalatına ödendiği bir dönem yaşamaktadır. Lüks madde ithalatına son onbeş ay içinde ödediğimiz para 600 milyon dolardır. Pudrasından parfümüne, İtalyan ve Fransız ayakkabısından sigarasına, arabasından iç çamaşırına kadar tam 600 milyon dolar...

İşçiler her yerde sormaktadır: «Bizden kemerlerimizi bunun için mi sıkmamız isteniyor» demektedirler. Kaldı ki, kemer tutmaz halledir.

Değerli Arkadaşlar,

Biraz önce belirttiğim gibi tüm bu oluşumların gerisinde siyasal iktidarın benimsediği ekonomik model ve bu modele göre uygulamaya çalıştığı demokrasi anlayışı yatmaktadır.

Son günlerin çarpıcı örneği Güney Kore'dir.

Güney Kore'nin ve genel olarak Uzak Doğu ülkelerinin ekonomide kaydettikleri, işçi hak ve özgürlükleri alanında utarılacak kısıtlamalarla gerçekleşmiştir. ABD'nin bu sebeplerle ticari anlaşmalarını gözden geçirdiği bir ülkenin örnek olarak kabulü mümkün olmadığı gibi, bu şartları Batı Demokrasisinin ilkeleri ve hedefleri ile bağdaştırılabilmek de mümkün değildir.

34. Kuruluş yıldönümü töreni, Samsun'da Atatürk'ün Anıtına çelenk konulması ve saygı duruşu ile başladı

Sendikasız bir demokrasi...

Vatandaşın satın alma imkânı bulamayacağı gazeteler vasıtasıyla kullanılacak bir basın özgürlüğü...

İşçi haklarında, özgürlüklerin sürekli olarak geriye gidişi hedef alan bir sosyal politika...

Enflasyonun yüzde 50 leri aştığı bir ortamda ücret diye verilecek yüzde 23 zamlar...

Onbeş ayda oniki kere zam gören ilaçlar...

Ücretlerin dışında herşeyin a-mansızca serbest bırakıldığı bir ekonomik yaklaşımdır...

Bütün bunların, özellikle demokrasinin sosyallik vasfını unutmanın kaçınılmaz olumsuz sonuçları olacağı aşikardır.

Türkiye'de Batı Demokrasisini ve bunu ayakta tutan ilkelere uygun hareket ettiğimiz iddiasında isek, önce temel işçi hak ve özgürlükleri üzerindeki tartışma kapatılmalıdır.

Düzenlemelerde yegane rehber, BM Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşme ve tavsiye kararları almalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Türk işçileri olarak, Batı De-

mokrasilerine özgü şartların yurdumuzda egemen olmasını istiyoruz.

Batı Demokrasilerinde işçilere tanınan haklar ve özgürlükler aynen Türk işçilerine de tanınmalıdır.

Türkiye'de ekonomide ve sosyal hayatta yaşanan çıkmazlar ancak sosyal devlet anlayışı ile aşılabılır. Bu anlayışın yeniden egemen olmasını, Devletin iktisaden güçsüzler yanındaki yerini almasını istiyor ve bekliyoruz.

Bu hedeflere ulaşılabilmesi için demokratik baskı grubu olarak, tam bir dayanışma, birlik ve beraberlik içinde, çalışacağımız, mücadele edeceğimiz bilinmelidir.

Türk işçisi haklarını ve özgürlüklerini tam bir sorumlulukla kullanmıştır.

Türk işçisi haksızlıklara lâ-yık değildir.

Geçmişte olduğu gibi, şimdi de tüm bu güçlüklerin üstesinden geleceğimize yürekten inanıyorum.

Er ya da geç... Başarı bizim olacaktır.»

- TOPLANTIYA KATILAN KIBRIS TÜRK-SEN GENEL BAŞKANI ve KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ PARLAMENTO ÜYESİ HÜSEYİN CURCIOĞLU, KIBRIS İŞÇİLERİNİN SELAMLARINI GETİRDİĞİNİ SÖYLEDİ.

CURCIOĞLU'NA SALONU DOLDURAN İŞÇİLER BÜYÜK SEVGİ GÖSTERİSİNDE BULUNDULAR.

- 34. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ BİLDİRİSİ TES-İŞ SAMSUN ŞUBE BAŞKANI ERDOĞAN GÜMÜŞEL TARAFINDAN OKUNDU.

- TOPLANTIYA TRT ve YAZILI BASININ İLGİSİ BÜYÜK OLDU. BASINA AYRILAN BÖLÜMDE, YABANCI YAYIN ORGANLARININ MUHABİRLERİ DE YER ALDI.

- SAMSUN'A GELEN SENDİKA YÖNETİCİLERİNE, SAMSUN'LU İŞÇİLER BÜYÜK SEVGİ GÖSTERDİLER. TÜRK-İŞ, SAMSUN'DA HAKSIZLIKLARIN GİDERİLMESİNİ İSTEDİĞİNİ BİR KEZ DAHA HAYKIRIRKEN, İLGİLİLERDEN SORUNLARINA EĞİLMELERİNİ İSTEDİ.

34. Kuruluş yıldönümü tebliği:

«Ekmek, barış, özgürlük»

● **KURULUŞUMUZUN 34'ÜNCÜ YILDÖNÜMÜNDE İSTEKLERİMİZİ BİR KEZ DAHA TESPİT EDELİM.**

● **İŞÇİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİ KORUMAYA VE GELİŞTİRMEYE KENDİSİNİ ADAMIŞ İNSANLAR OLARAK, MÜCADELE HEDEFLERİMİZİ VE DAYANIŞMAMIZI BİR KEZ DAHA ORTAYA KOYALIM.**

● **İNSANI İNSAN YAPAN DEĞERLERE OLAN BAĞLILIĞIMIZI BİR KEZ DAHA HAYKIRALIM: «HERKESE EKMEK, SİYASAL VE EKONOMİK DEMOKRASİ YOLUYLA ÖZGÜRLÜK VE BARİŞ» TÜRK MİLLETİNİN DE, TÜRK İŞÇİSİNİN DE, TÜRK-İŞ'İN DE İSTEDİĞİ BUDUR.**

Bugün 31 Temmuz 1985. TÜRK-İŞ'in kuruluşunun 34 üncü yıldönümünde, TÜRK-İŞ'e güç veren, çalışkan, fedakâr, yurtsever Türk işçilerine ve Yüce Türk Ulusuna seslenmenin mutluluğunu duyuyoruz.

Bugün bu saatlerde yurdumuzda tüm işyerlerinde ve Bölge Temsilciliklerimizde işçiler ve sendika yöneticileri TÜRK-İŞ'in kuruluşunu kutluyor.

Bundan 34 yıl önce işçi kuruluşları çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi tüm kurumları ile yerleştirmek, çalışma hayatımıza yön vermek, hak ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmek için TÜRK-İŞ saflarında birleşmişlerdi.

Otuzdört yıl önce bugün, 31 Temmuz 1952'de Türkiye'de «insanı insan yapan değerlere» saygıyı toplumsal yaşamda egemen unsur yapmaya kararlı işçi liderleri TÜRK-İŞ'i kurmuşlardı.

Bu öncülerin bazıları ne yazık ki bugün aramızda yoklar. Demokratik işçi hareketinin bu unutulmaz liderlerini, bu uğurda hizmet verenleri bu mutlu günde saygıyla, şükranla, yitirdiklerimizi rahmetle anıyoruz.

TÜRK-İŞ'in kuruluşu, hür sendikacılık hareketinin «Ekmek, Barış ve Özgürlük» mücadelesinin yurdumuzdaki ilk adımıdır.

Herkese Ekmek...

Siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla Özgürlük...
Ve Barış.

Otuzdört yıldır süregelen demokratik mücadelenin temel hedefleri bunlardır.

TÜRK-İŞ'in 34 yıl içinde yurdumuzun en büyük işçi örgütü durumuna gelmesi bir rastlantı değildir. Bunda Türk Milletinin paylaştığı, savunduğu, inandığı değerleri ön plânda tutmanın; işçi sorunlarıyla yurt sorunlarını bir bütün olarak kabul etmenin, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiye; Atatürk ilkelerine; milli, demokratik, lâik, sosyal hukuk devletine bağlı hareket etmenin küçümsemeyecek bir rolü vardır. Türk işçisi yürekten bağlı olduğu bu değerleri paylaştığını, savunduğunu gördüğü TÜRK-İŞ'in hak ve menfaatlerini en iyi şekilde koruyup, en iyi şekilde geliştireceğine inanmış, O'na destek olmuş ve bugünlere getirmiştir.

Türk Milleti bu değerler yanında, TÜRK-İŞ'in işçi hak ve özgürlüklerini tahribi amaçlayan komünizim, faşizm, gericilik, yoksulluk, cehalet ve sefalet karşısındaki kararlı tutumunu; Devletin ülkesi ve Milleti ile bölünmez bütünlüğünün zedelenmesini hedef alan faaliyetlere karşı mücadelesini de yürekten desteklemiştir.

Demokratik bir yapıda «ekmek, barış, özgürlük mücadelesinin temelinde» hür sendikacılık ilkeleri, serbest toplu pazarlık ve grev hakları yatar.

Bu temelin çoğulcu ve özgürlükçü demokrasilerde olduğu gibi, Türkiye'de de atılması, korunması ve geliştirilmesi TÜRK-İŞ'in daima önde gelen hedefi olmuştur.

Türkiye'de zaman zaman bu hedefe çok yaklaşmış, zaman zaman da ağır çıkmazlarla karşılaşmıştır.

Her çıkmaz, her engel Türk işçisini ve demokratik Türk sendikacılık hareketinin amaçlarını gerçekleştirme, hedeflere ulaşma yolundaki mücadelesinde kamçılamıştır.

Saflar sıklaştırılarak, Örgüt içi disiplin ve dayanışma pekleştirilerek doğru bilinen ve inanılan yolda mücadeleye devam edilmiştir.

Bugün TÜRK-İŞ yine böyle bir ortam içindedir.

● İşçilerimiz bugün ferdi ve toplu iş hukuku alanında, sosyal güvenlikle ağır çıkmazlarla karşı karşıyadır.

● Ekonomik kararlarda tercihler, sürekli olarak, başta işçiler olmak üzere, tüm çalışanlar, dar ve sabit gelirli aleyhine yapılmaktadır.

● Sosyal düşüncelerde giderek uzaklaşan yaklaşımlarla, Devlet, iktisaden güçsüz durumda olanı koruma ve kollama ödevini yapamaz duruma getirilmiştir.

● İşsizlikle mücadelede henüz ciddi, kabul edilebilir tedbir alınamamıştır.

● Gelir dağılımındaki adaletsizlik giderek büyü-

mücadelemiz sürmektedir!

mekte, çalışanın işinde ve emekliliğinde güvencesi ciddi tehditlerle karşı karşıya bulunmaktadır

● İşçi çıkarma yasağının kaldırılması ile birlikte, işçi çıkartma eylemleri, işveren keyfiliğine tâbi kılınmıştır.

● Kıdem tazminatı müessesesi ile ilgili olarak sürdürülen çalışmalarda amaçtan sapılmak, işçilerimizin yarım yüzyıllık hakkı elinden alınmak istenmektedir.

● İş hayatının teftiş ve denetimi yürekler acısıdır. Yasaların işçinin sağlığının korunması amacıyla getirdiği tedbirler uygulanmamakta, bu alanda işçiye korumakla, işveren keyfiliğini önlemekle ödevli olanlar, buna se-yirci kalmaktadır.

● Tarımda çalışan milyonlarca işçimiz her çeşit yasal güvenceden mahrum durumdadır.

● Ferdi iş hukukunda yaşanan bu çıkmazlar, toplu iş hukuku uygulamasında ve işçi/işveren ilişkilerinde daha ileri boyutlarda yaşanmaktadır. Çıkmazların temel sebebi, 2821 sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nın ihtiyaçlara cevap vermeyen hükümleri ve daha da önemlisi, Kanun koyucunun amacını aşan uygulamalardır. Çıkmazların temelinde, aynı zamanda, siyasal iktidarın toplu pazarlık hakkının serbestçe kullanılmasına imkân tanımayan, müdahaleci ve baskıcı tutumu yatmaktadır.

● Toplu iş ilişkilerinde Yasa ile öngörülen ve sistemi oluşturan üç müessese de işlememektedir.

Sözleşmenin «tarafı» olacak sendikanın belirlenmesi işlemlerinde, diğer bir deyişle «yetki» kurumunda çıkmazlar vardır.

Arabuluculuk kurumu, genel olarak başarısız ve özünde işveren çıkarları istikametinde işlev yapar durumdadır.

Grev hakkı; işvereni himaye eden düzenlemeler, olağanüstü kısıtlamalar, grev yasakları, siyasal iktidara tanınan erteleme yetkisi ve ertelenen grevlerin Yüksek Hakem Kurulu'na intikal ettirileceğinin bilinmesi gibi sebeplerle işlememektedir.

● Sosyal güvenlik alanında ortaya konan düşünceler, temelde, işçilerin kazanılmış haklarını elinden almaya yöneliktir.

İşte bugün böyle bir ortamda, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi ilkelerine sıkışıkya bağlı olarak, tarihi görevimizi «ekmek, barış ve özgürlük mücadelemizi» sürdürüyoruz.

Kuruluşumuzun 34 üncü yıldönümünde mücadelemize yön veren, hedeflerimizi belirleyen ilkeleri bir kez daha tekrarlamak istiyoruz.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gerçek anlamda kurulabilmesi, arızasız işleyebilmesi ve Türkiye'nin, ekonomik ve sosyal sorunları çözülerek çağdaş uygarlık

düzeyine ulaştırılabilmesi, işçi hak ve özgürlüklerinin asgari koşullarından söz edebilmek için, aşağıda sıralanan haklar ve güvenceler sağlanmış olmalıdır :

1 — İşçilerin ekonomik hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla sendika kurabilme ya da kendi seçtikleri sendikalara serbestçe üye olabilmek hakkını engelleyen, çalışanlar arasında ayırma yol açan düzenlemeler kaldırılmalıdır.

2 — İşçiler, örgütlerinin anafütük ve iç yönetimlerini özgürce düzenleyebilmelidir.

3 — İşçilerin yöneticilerini özgürce seçmesini güçleştiren, seçilme hakkını kısıtlayan, engelleyen düzenlemeler değiştirilmelidir.

4 — İşçiler, sendikaları aracılığıyla çalışmalarını ve iş programlarını özgürce belirleyebilmelidir.

5 — İşçiler, serbest toplu pazarlık hakkından en geniş ölçüde yararlanmalıdır.

Serbest toplu pazarlık Devletin sınırlayıcı yönde müdahalesi dışında gelişmelidir.

6 — Meslekî amaçlarla grev hakkı her türlü engelden arındırılmalıdır. Bu çerçevede grev yasakları kaldırılmalı, grev erteleme hallerinin istismar edilmesi önlenmeli, işçi/işveren ilişkilerinde mecburî tahkimî egemen kılacak yaklaşım terkedilmelidir.

7 — Sendikalar, idarenin keyfî tasarruf ve kararlarına karşı sağlam yasal güvencelerle korunabilmelidir.

8 — Sendikalar ve üst kuruluşları işçileri uluslararası düzeyde temsil eden işçi örgütlerine serbestçe üye olabilmelidir.

9 — İşçiler ve sendikaları kamu özgürlüklerinden en geniş şekilde yararlanabilmelidir.

Bu ilkeler, aynı zamanda, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin, insan haklarına ve Atatürk ilkelerine dayalı milli, demokratik, lâik sosyal hukuk devletinin güvenceleridir.

Kuruluşumuzun 34 üncü yıldönümünde bu isteklerimizi hayata geçirme yolundaki kararlı mücadelemizi bir kez daha tespit edelim.

İşçi hak ve özgürlüklerini korumaya ve geliştirmeye kendisini adanmış insanlar olarak, mücadelemizi hedeflerimizi ve dayanışmamızı bir kez daha ortaya koyalım.

İnsanı insan yapan değerlere olan bağlılığımızı bir kez daha haykıralım:

Herkese Ekmek...

Siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla Özgürlük...

Ve Barış...

Türk Milletinin de, Türk İşçisinin de, TÜRK-İŞ'in de istediği budur.

34 üncü Kuruluş yılımız kutlu olsun..

TÜRK-İŞ

Genişletilmiş
Başkanlar
Kurulu
toplantısı
Şevket
Yılmaz'ın
konuşmasıyla
açıldı

ICFTU'nun da temsil edildiği «Parlamentoya Çağrı» toplantısı Ankara'da yapılacak

- SAMSUN'DA TOPLANAN TÜRK-İŞ GENİŞLETİLMİŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISINDAN SONRA YAYINLANAN BİLDİRİDE, SORUNLARIN ULUSLARARASI PLATFORMA GÖTÜRÜLECEĞİ AÇIKLANDI...

TÜRK-İŞ genişletilmiş Başkanlar Kurulu, 1-3 Ağustos tarihleri arasında Samsun'da TÜRK-İŞ eğitim sitesinde toplanarak, gündemindeki konuları müzakere etti.

TÜRK-İŞ'in 34. kuruluş yıl-dönümü törenlerini takip eden günlerde yapılan Başkanlar Kurulu toplantısında, 18 aylık çalışma dönemine ait Yönetim

Kurulu raporu ele alınırken, gelecek 18 ayın çalışma programı da belirlendi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, Ankara'da Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU'nun da temsil edildiği «Parlamentoya çağrı» toplantısının düzenleneceğini belirtirken, toplantı

sonunda yayınlanan bildiride de sorunların uluslararası platforma kaydırılacağı açıklandı.

Gazetelerde yer alan ve TÜRK-İŞ'e ilgili bazı sendika yöneticilerinin demeçleri konusunda da müzakere açılan Başkanlar Kurulunda, bu demeçlerin TÜRK-İŞ'i yıpratma ya da bölme gibi çok çirk'n hayallere alet edilemeyeceği, bunun düşünülmesinin bile işçiye ihanet olacağı belirlenerek, sonuç bildirisinde bu konuda açıklama yapıldı.

Genel Başkan Şevket YILMAZ, genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısını açarken şunları söyledi:

YILMAZ'IN KONUŞMASI

«10/11 Nisan 1985 tarihlerinde Ankara'da yaptığımız olağan toplantıdan sonra, Samsun'da bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Son toplantımızdan bu yana meydana gelen gelişmeleri özetlemeye çalışacağım. Yönetim Kurulumuzun diğer üyeleri de çalışmalarımız hakkında bilgi vereceklerdir.

Çalışma Raporu'nda ayıntılı bir suretle açıklandığı üzere, Yönetim Kurulumuz, 13. Genel Kurul kararı ışığında, işçi hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirme çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir.

Geçirdiğimiz dönemde çalışmalar, yurt içinde ve yurt dışında olmak üzere, iki ayrı alanda devam etmiştir.

Bildiğiniz gibi Haziran 1985'de Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'nın 71 inci dönem konferansı yapılmıştır. 12 Haziran günü, genel kurulda, Türk işçi delegesi sıfatıyla Konfederasyonumuzun görüşlerini açıkladım.

Konferansın bu yılki konusu «İşçi/işveren/Hükümet üçlüsü'nün işbirliği ve ortak hareket etme imkânlarının geliştirilmesi» idi. Genel Direktör sunduğu raporda bu alanda çeşitli ülkelerde yaşanan çıkmazlara ve sorunlara işaret etmiştir. Geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da, Türk-İş olarak bir yandan «İşçi/işveren/Hükümet üçlüsü'nün sorunların çözümünde oynayabileceği olumlu role» işaret ederken, diğer yandan bunun ön şartının temel işçi hak ve özgürlüklerinin tanınması ve hayata geçirilmesi olduğunu ifade ettik. Konferansda Hükümet adına konuşan Çalışan ve Sosyal Güvenlik Bakanı ise, gelişmelerin normal bir seyir izlediğini, sorunların çözümlenme yolunda olduğunu belirtti.

ILO Konferansı sonrasında kamuoyundan izlemiş olabileceğiniz üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı «Uluslararası Çalışma Teşkilatının Türkiye'nin çalışma hayatı, işçi hakları ve sendikal faaliyetleri hakkında olumlu bir kaniya sahip olduğunu söyleyebilirim»

şeklinde bir açıklama yaptı. Bu tamamen gerçek dışı bir değerlendirmedir. Mayıs sonu itibarıyla ILO Yönetim Kurulu'na sunulan Sendika Özgürlükleri Komitesi Raporu, düne kadar neye işaret etmekte ise, bugün de aynı kaygıları tekrarlamaktadır. Konferansa sunulan Uzmanlar Komitesi Raporlarında da, Türkiye, özellikle Toplu Pazarlık Hakkına ilişkin 98 Sayılı ve İş ve Meslekte Ayırım Yapılmamasına ilişkin 111 Sayılı ILO Sözleşmelerini çiğnemekle suçlanmaktadır.

Bu konuda yegane olumlu yön, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yasa uygulamaları konusunda son derece geniş bir bilgi vermiş olmasıdır. ILO Sendika Özgürlükleri Komitesi ve Yönetim Kurulu Türkiye'nin tasdik etmiş bulunduğu Sözleşmelere aykırı bulduğu uygulamaların düzeltilmesinde ısrarlıdır.

ILO düzeyinde sürdürülen çalışmaların, Uluslararası Örgüt/Devlet ilişkisine bağlı olduğu için zaman aldığı ve sabır gerektirdiği bilinmektedir. Geliş-

Başkanlar
Kurulu
toplantısından
bir köşe

Başkanlar Kurulundan diğer görüşler (üstte ve altta)

meler Konfederasyonumuzca yakından izlenmektedir.

Temmuz ayı içinde hepimizce yakından izlendiğine inandığım iki gelişme olmuştur. Bunlardan birincisi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Türk-İş'e ait «denetim raporunu» Basına sızdırmasıyla başlamış ve tarafımızdan derhal karşılığı verilmiştir. İkinci gelişme, yine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Ankara'da 11/13 Temmuz tarihleri arasında seminer adı altında bir toplantı düzenlemesidir. Bu toplantıda, Bakanlıkça hazırlanan 2821 ve 2822 Sayılı Yasa değişikliği tasarıları tartışmaya açılmıştır. Bakanlık bu konuda artık yabancısı olmadığımız yöntemi uygulamaya kalkışmış,

toplantıyı sorunların ortaklaşa tartışıldığı bir forum şeklinde göstermek istemiştir. Türk-İş bu toplantıya katılmama yolunu seçtiği için Bakanlığın girişimi özünde akim kalmıştır. Bu konuda salt katılmama yolu seçilmemiş, aynı gün, aynı saatte 2821 ve 2822 Sayılı Yasa değişiklikleri Konfederasyonumuzda düzenlenen bir konferansda tartışılmış ve görüşlerimiz bir sonuç tebliği ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Bu arada, Türk-İş, «sigorta sağlık hizmet modeli» adı altında yine Bakanlıkça düzenlenen bir toplantıya katılmamış, işçilerin sigortalılık haklarında geriye gidişin, özellikle işçilere ait sigorta sağlık tesislerinin devrinin kesinlikle kabul edil-

meyeceğini ilgililere bir kez daha duyurmuştur. Devlet Bakanı Mustafa Tınaz Titiz tarafından kurulacağı açıklanan «İş Vakfı'na da katılmayacağımız» resmi bir yazı ile ilgiliye bildirilmiştir.

Eylül ayı içinde yapmayı planladığımız bir toplantı hakkında sizlere bilgi vermek istiyorum.

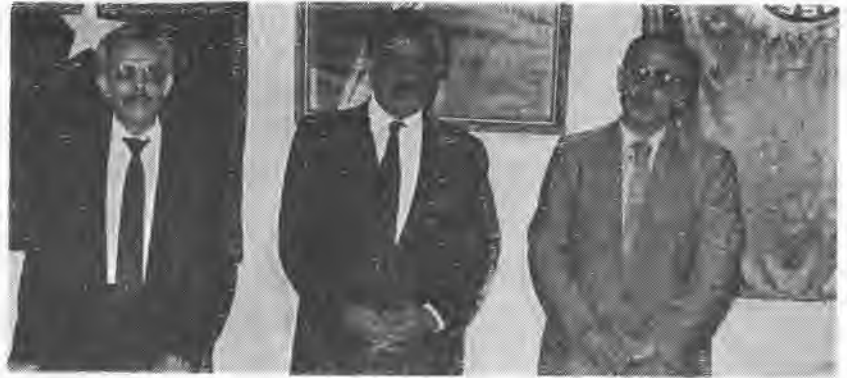
Tarihi henüz kesinlik kazanmamış olmakla birlikte Eylül ayının son haftası içinde Ankara'da iki aşamalı toplantılar yapmak istiyoruz. İlk toplantının Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde sendika yöneticileri, TÜRK-İŞ Teknisyenleri ve bazı Üniversite Öğretim Üyelerinin katılmasıyla yapılması düşünülmektedir. Bu toplantı-

nın konusu «2821 ve 2822 Sayılı Yasalar ve Temel İşçi Sorunları» olacaktır. Pek çok Üniversite öğretim üyesinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın davetlisi olarak 11 Temmuz'da Ankara'daki seminere katılan öğretim üyelerinin görüşlerini paylaşmadığı bilinmektedir. Bu yönün açık seçik ortaya konmasını bekliyoruz. İkinci toplantı bu çalışmayı izleyecektir. «Temel İşçi Sorunları Konusunda Parlâmento'ya Çağrı» konulu bu toplantının geniş kapsamlı olarak, yine Ankara'da «Arı Sineması»nda yapılmasını düşünmekteyiz. Bu toplantıda Türk Sendikacılık Hareketi en geniş şekiliye temsil edilmelidir.

Bu toplantıda İCFTU'nun da temsil edilmesi planlanmaktadır.

TÜRK-İŞ Örgütü'nün şubelerden başlayarak en geniş şekilde bu toplantıya katılmasının sağlanması iâzımdır. Bu konuda sizlerden kesin destek istiyor ve bekliyoruz. Konuya ilişkin önerileriniz planlama çalışmalarını kolaylaştıracaktır. Bu yöndeki katkınızı da rica ediyorum.

Samsun Valisi Erdoğan Cebeci, Başkanlar Kurulunu ziyaret etti

Samsun Valisi Erdoğan CEBECİ, TÜRK-İŞ genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısına katılarak, TÜRK-İŞ'in bu toplantı için Samsun'u seçmiş olmasından duyduğu memnuniyeti belirtti.

31 Temmuz Çarşamba günü düzenlenen 34. kuruluş yıldönümü töreninde de bir konuşma yapan Erdoğan CEBECİ, huzur ve sevgi dolu bir Türkiye için bütün kesimlerin işbirliği yapmaları gerektiğini söyledi.

Sözlerime son vermeden önce hatalı gördüğüm bir gelişmeye bir defa daha değinmek istiyorum. TÜRK-İŞ bünyesi içinde görüşülüp, tartışılacak bir takım konular, son günlerde, yeniden kamuoyu malzemesi

yapılmaya başlanmıştır. Açıklamaları daha iyi, daha doğruyu yapabilmenin eseri, arayışı olarak değerlendirme eğilimindeyim. Hiçbir arkadaşımızı, davamıza zarar verecek bir düşünce ve niyet içinde kabul e-

Başkanlar Kurulu toplantısından bir görünüş

Yoğun bir çalışma yapan Başkanlar Kurulu bir bildiri yayınladı.

demem. Bu Kurulun üyelerinin hepsi, istisnasız hepsi son derece deneyimliler, bütün hayatını işçiye hizmet idealine vakfetmiş kişilerdir. Ancak öyle sanıyorum ki, kendi kendimize bir sorunun cevabını verme zamanı da gelmiştir. Kamuoyuna malzeme teşkil eden ve bütünlüğümüz, dayanışmamız hakkında tereddütlere yol açan bu davranışlar hiç mi zararlı olmuyor? Kanaatimce bu soruya «zararlı olmuyor» cevabını verebilmek mümkün değildir. Bizim dışımızdaki bazı unsurların mücadelemizin asla başarıya ulaşamayacağı, paramparça durumda olduğumuz yolunda siyasal iktidara teminat verdiği bir ortamda, bu görüşleri haklı gibi göstermek, sanırım, hiçbir yarar sağlamaması yanında yapıya da, işçilerimize de zarar veriyor. Diğer vesileler bir yana, üç ayda bir bir araya geldiğimiz bir vakıdır. Bu toplantılarımızın her yönüyle demokratik olduğu da bir gerçektir. Teşkilatımızı bir zafiyet içinde gösterecek, ya da o suretle kullanılmasına imkân verecek davranışlardan kaçınmasını rica ediyorum.»

Genel Başkan YILMAZ'ın konuşmasından sonra söz alan Genel Sekreter M. Sadık ŞİDE,

Başkanlar Kuruluna sunulan çalışma raporunun içeriği hakkında açıklama yaptı.

Daha sonra kurul üyelerinin rapor üzerindeki görüşleri belirlendi.

Yapılan konuşmalarda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalarına karşı tavrı üzerinde duruldu ve Hükümet Açıklaması olarak Televizyon haber bülteninde Bakan KALEMLİ tarafından okunan bildirinin, bu tavrın Hükümetçe de benimsendiği sonucunu çıkardığı öne sürüldü.

Nitekim, dergimizin diğer sayfalarında tam metin olarak verilen Başkanlar Kurulu çalışmalarını sonrasında yayınlanan bildiride de bu konuya geniş yer verildi.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, Eylül ayında başlayacak yeni yasama döneminde Hükümetin, çalışma hayatıyla ilgili sorunlara yaklaşımının izlenmesini ve olumlu gelişme olmadığı takdirde, yeni kararlar alınarak, sorunun uluslararası düzeyde ele alınmasının sağlanmasını kararlaştırdı.

NOTLAR

TÜRK-İŞ Genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiri, yitirilmiş hakların yeniden alınması yolundaki mücadeleye için yeni bir politikayı ortaya koyuyordu.

Sorunlar, Uluslararası platforma götürülecekti.

Basının haber değerlendirmesinde ağırlık noktası da bu oldu.

Böylesine yeni bir politika ne getirirdi?

Bu sorunun cevabı, dergimizin diğer sayfalarında yer alan ve Tercüman Gazetesinde yayınlanan bir röportajda Genel Başkan Şevket Yılmaz tarafından kısaca ortaya konuldu.

Seyfi Demirsoy mahallesindeki Demirsoy Camii'nin yapılması için Başkanlar Kurulu üyelerinin katkıları istendi. TÜRK-İŞ Genel Sekreterinin toplantıda bu konuda yaptığı çağrı üzerine, 5 dakika içinde 250 bin lira civarında yardım toplandı.

Bölge

Temsilciliklerinde

aynı gün

ve saatte

törenler

düzenlendi

TÜRK-İŞ'in 34. kuruluş yıldönümü nedeniyle, 31 Temmuz Çarşamba günü saat 10'da Atatürk anıtına çelenk konularak törenlerin başladığı anda, Konfederasyonun diğer 7 Bölge temsilciliğinde de törenler başlamıştı.

İstanbul, Eskişehir, İzmir, Adana, Sivas, Diyarbakır ve Bursa'da yapılan törenlerde, Atatürk anıtlarına çelenk konuldu ve saygı duruşunu takiben Temsilciliklerin faaliyet alanına giren il ve ilçelerden gelen işçi ve sendikacıların katıldığı toplantılar yapıldı.

Törenlerde, Türk-İş'in 34. Kuruluş Yıldönümü bildirisi okundu.

Bölge Temsilciliklerinden alınan haberlere göre, toplantıya katılan sendika temsilci ve yöneticileri tarafından da çeşitli konuşmalar yapılarak, TÜRK-İŞ'in işçi hak ve menfaatlerini kısıtlayan çıkmazları aşma yolundaki mücadelesinde yalnız olmadığı, işçiler olarak verilecek her türlü talimata uyulacağı bildirildi.

Sivas 5. Bölge Temsilciliğindeki tören, Atatürk Anıtına çelenk konulması ve saygı duruşu ile başladı

Sivas Bölgesinde yapılan toplantıya çok sayıda mülki erkan da katıldı.

Diyarbakır Bölge Temsilciliğindeki toplantıya Vali Ahmet Elbeyli de katıldı.

BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ:

«TÜRK-İŞ, tâviz değil,

«TÜRK-İŞ Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, Konfederasyonun 34. kuruluş yıldönümünü takip eden 1-2 Ağustos tarihlerinde Samsun'da toplanarak, aktüel bazı sorunları müzakere etmiş ve aşağıdaki hususların kamuoyuna açıklanmasını kararlaştırmıştır:

Hür parlamenter rejimle yönetilen ülkelerin değişmez ilkesi olan demokrasi içinde kalkınma anlayışı, ülkemizde son zamanlarda hertürlü sosyal önlemi dışlayan, bir sürü ekonomik kararlarla sözde kalkınmaya yönelmiştir.

Bugünkü iktidarın işçi sorunlarına kulak tıkaması, batılı anlamda hür ve demokratik sendikacılık hareketinin yeniden egemen olması yerine, bu hareketi kökünden baltalamaya yönelik bir politika izlemesi sonucu, çalışma barışı giderek tehlikeli bir noktaya itilmektedir.

Demokrasiyi zedeleyen unsurların başında, Türkiye'de çağdaş sendikal hakların büyük kısıtlamalara maruz kalması, Uluslararası Çalışma Teşkilatı ILO'nun ilke ve tavsiye kararlarının hiçe sayılması gelmektedir.

TÜRK-İŞ, sıkıntıların çaresini Hükümetle birlikte arama ve çözüm yollarını birlikte bulma çabalarına karşın, aynı anlayışı görememiş buna rağmen «diyalog» gereğini ülke çıkarları açısından bir süre daha devam ettirmeyi uygun görmüştür.

Nitekim; son 1,5 yıl içinde Hükümetle yapılan üç zirve toplantısı beklentilere cevap verecek bir sonuç getirmemiş olmasına rağmen, Başkanlar Kurulumuzun önerisi ile Eylül 1985'de başlayacak yeni yasama döneminin ilk iki ayında Hükümetin çağdaş ve kazanılmış işçi hakları konusunda ne gibi girişimde bulunacağı ve güvence vereceğinin son defa beklenmesini, ancak, olumlu bir değişiklik olmadığı takdirde bazı yeni kararlar alınmasını uygun görmüştür.

Bu amaçla yapılacak sendikal mücadelenin başarıya ulaşması için, üye bulunduğumuz Uluslararası Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU'nun da desteğinin talep edilmesi uygun görülmüştür.

Başkanlar Kurulumuz ayrıca, çalışma hayatını ilgilendiren ve Türk-İŞ tarafından zaman zaman açıklanan çıkmazların aktüel boyutları içinde önemini sürdüren bazı konulardaki görüşlerini şöyle belirlemiştir:

1 — Bugüne kadar, çalışma hayatı ile ilgili olarak

alınan ve çalışanları huzursuzluğa iten karar ve uygulamaların sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının tasarrufu olmadığı, bu görüş ve girişimlerin Bakanlar Kurulunca da paylaşıldığı, bir süre önce televizyon ekranından yayınlanan Hükümet Bildirisi ile açıkça anlaşılmıştır.

Bu nedenle, Türk-İŞ'in bundan sonraki eleştirilerinin muhatabı, şikayetlerine kulak vermeyen Sayın Özal Hükümetidir.

TÜRK-İŞ, demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan hür sendikacılık hareketine karşı ortaya konulan bu tavırdan doğrudan doğruya Hükümeti sorumlu görmektedir.

Uluslararası hür sendikacılık hareketinin bir üyesi olan Türk-İŞ, bugüne kadar «kol kırılır yen içinde kalır» şeklindeki iyimser tutumunu bundan sonra sürdüremeyeceğini açıklama ihtiyacını duymuştur.

YHK KARARLARI

2 — 11 Nisan 1985 tarihinde yapılan TÜRK-İŞ ve bağlı sendikaları yönetim kurulları ortak toplantısında alınan kararlar istikametinde Yüksek Hakem Kurulundan işçi üyelerin çekilmesi yolundaki uygulama devam edecektir.

Zira; Başbakanlık Koordinasyon Kurulunun çalışanların aleyhine belirlediği ilke kararları, Kuruldaki işveren ve hükümet üyelerinin çoğunluğuyla onaylanmaktadır. Kurul Başkanının gösterdiği iyiniyet çabaları sonucu değiştirememektedir.

2822 Sayılı Yasanın Yüksek Hakem Kurulunun kuruluşu ile ilgili 53. maddesi, Kurulun bünyesini Hükümet-İşçi-İşveren temsilcilerinden müteşekkil üçlü yapıya dayandırmaktadır. Bu üçlü yapının unsurlarından birisinin toplantılardan çekilmesi, kararlara katılmaması, Kurum'un tarafsız hakem niteliğini kaybetmesi sonucunu yaratır.

Her ne kadar iki üyenin katılmamasının, toplantıya engel olamayacağı yasada yer almışsa da, bu iki üyenin Kurulu oluşturan üçlü yapının bir kanadına mensup olması nedeniyle, bu kesimin yokluğunda alınan kararlara gölge düşer, kararlar hukuk açısından tartışma konusu haline gelir.

haklarını istemektedir»

SENDİKALARIN DENETİMİ

3 — Konfederasyon ve sendikaların denetimi; siyasi baskı, sendikacıları sindirme ve kamuoyunda küçük düşürme, işçilerin sendikalarına besledikleri güvenleri yok'ederek sendikacılığı bertaraf etme amacına alet edilmektedir.

Genel Kurul kararları suistimal gibi gösterilmekte, denetim raporları maksatlı düzenlenerek basına sızdırılmaktadır.

Ancak, oynanan bu oyun, artık yurdumuzun en ücra köşesindeki işçi tarafından dahi bilinmektedir.

Bu amaca yönelik gayretler şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da boşa çıkarılacaktır.

TÜRK-İŞ'E YÖNELİK MAKSATLI HABERLER

4 — Demokrasi anlayışını 34 yıldır muhafaza eden Türk-İş, Konfederasyon bünyesindeki demokratik hakların en iyi şekilde korunmasına özen göstermiştir.

Türk-İş'in hedeflerine ulaşmasında daha başarılı olması amacıyla Konfederasyona vücut veren sendika liderlerinin, gazetecilerin soruları üzerine yaptıkları açıklamalar ve ortaya koydukları görüşler, demokrasiyi içlerine sindiremeyenler tarafından maksatlı yorumlanmakta ve Türk-İş'in bölünmekte olduğu, yeni konfederasyon kurulacağı yolunda yorumlanmaya kalkışılmaktadır.

Başkanlar Kurulumuzun tüm üyeleri, TÜRK-İŞ bünyesinde bazı maksatlı haberlere kaynak olabilecek olumsuz ve bölücü yönde hiçbir düşünce ve girişimin bulunmadığını, böylesine bir düşüncenin işçiye ihanet teşkil edeceğini ittifakla belirlemiştir.

SENDİKACIYI İŞÇİ SAYMAYAN ZİHNİYET

5 — Sendikal harekete karşı izlenen olumsuz politikanın bir başka yönü de 10 yıl işçilik yapmayan, sendika genel merkez yönetiminde görev alamayacağı yolundaki Anayasa hükmünün maksatlı yorumudur.

Başkanlar Kurulumuz, seçme ve seçilme hakkına riayeti demokrasinin gereği saymaktadır.

Sendika yöneticisini, sendikacılık görevi süresince işçi saymayan bir anlayışın çoğulcu demokrasi içinde yeri olmamalıdır.

Bu konunun, demokrasi anlayışı zedelenmeden açıklığa kavuşturulması için her türlü girişim sürdürülecektir.

6 — Hükümetçe Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mustafa Kalemli'ye yaptırılan açıklamada, «Kimseye taviz vermeyeceğiz» şeklindeki sözleri Başkanlar Kurulumuzca anlaşılamamıştır.

Türk-İş, yıllar süren mücadele sonunda elde ettiği hakların, bilinen olağanüstü şartlar içinde elinden alınması karşısında taviz değil, haklılığının kabulünü ve isteklerinin yerine getirilmesini beklemektedir.

Hükümetler, «taviz vermeyiz», «bildiğimizi yaparız» gibi çıkışlarla kendilerini CESUR diye tanımlayamazlar.

Hükümetler; insan haklarına, uluslararası benimsenmiş sendikal haklara, toplumun huzuru için özveriye yöneldiği takdirde «cesur» tanımına hak kazanır.

Kesimlere kulak tıkamak cesaret değil, aksine, siyasi iktidar olma vasfının zaafa uğramasıdır.

Türk-İş Başkanlar Kurulu, ülke sorunlarının kendi sorunlarıyla sınırlı olmadığını da bilincindedir.

Hayat pahalılığı 1,5 yıl öncesine oranla giderek artmaktadır.

Bazı şartlar nedeniyle elde kalmış tüketim mallarındaki geçici fiyat durgunluğunu «Enflasyon durdu, hayat ucuzluyor» gibi iddialara dayanak yapmak yanıltıcıdır.

İstanbul'da önümüzdeki günlerde başlayacağı ve daha sonra diğer illere yaygınlaştırılacağı belirtilen ekmek fiyatlarının serbest bırakılması kararından sür'atle vazgeçilmelidir.

Serbest fiyat kararı, halkın vazgeçilmez temel maddesi olan ekmeğe uygulandığı takdirde, 400 gramlık ekmeğin kısa sürede 100 liranın üzerine çıkmasına engel olunamayacak, ekmek tatlı kârların bir aracı haline gelince, günlük gıdasını sadece ekmekte bulmaya mecbur dar gelirli kitleler açlığa itilecektir.

Türk-İş Başkanlar Kurulu, sağlıklı bir demokrasi içinde, temel hak ve özgürlüklere kavuşma özlemi ve dileğini bir kez daha dile getirir.»

TÜRK-İŞ'in 34. yılı

BUGÜN kim ne derse desin yurdumuzdaki en büyük en çok üyeye sahip işçi kuruluşu TÜRK-İŞ'tir. TÜRK-İŞ bir taraftan sendika içi demokrasiyi yaygınlaştırıp, kökleştirmeye çalışırken, diğer taraftan Türkiye'de demokrasiyi geliştirmeye ve parlamento ile birlikte köklü bir demokrasi inancını yerleştirmeye çalışmaktadır. Sadece temsil ettiği işçilerin değil toplumun çeşitli kesimlerinin de sürekli ilgisini üzerinde toplayan, kamuoyunun dikkatlerini çeken, basınımızın zaman zaman övdüğü bazan da yediği TÜRK-İŞ, kuruluşundan bu yana belli ve sağlam ilkeler benimsediği, yolundan sapmadığı ve partilere karşı bağımsızlık ilkesini koruduğu için hem taktir toplamakta hem de eleştirilmektedir. Böyle olunca bu çelişkiyi açığa kavuşturmak övgünün de yerginin de sebeplerini ciddi bir biçimde araştırmak gerekir.

Türk Sendikacılığı Cumhuriyetten sonra uzunca bir süre meslek esasına dayalı cemiyetler kurulmasına izin verilmediği için faaliyete geçememiş, işçileri temsil gücünü elde edememiş ve

batı toplumlarındaki deneyimleri zamanında yakalayamamıştır. Türkiye'de sendikalaşmanın 1945 yılında Sanfransisko'da imzalanan İnsan Hakları Beyannamesinin sonucu olarak çok partili siyasi hayata geçtikten sonra 1947 yılında kurulmaya başlandığı bilinir. Nitekim sendikalar, mahalli birlikler ve federasyonlar halinde teşkilatlanmışlar, işkolu esasına göre teşkilatlanmayı ise sadece üç kuruluş gerçekleştirebilmiştir. 31 Temmuz 1952 yılında kısa adı TÜRK-İŞ olan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu kurulmuş, ve 1960 yılına kadar bu konfederasyonunun öncülüğünde sendikalar hür sendikacılığın temel ve vazgeçilmez iki dayanağı olan serbest toplu pazarlık hakkı ile grev hakkını elde edebilmek için yoğun çabalarını sürdürmüşlerdir.

1960 yılına kadar sendikaların etkinliği yok denecek kadar azdır. 1960 yılında askeri müdahale gerçekleştikten sonra TÜRK-İŞ'in Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU'ya katılmasına izin verilmiş, 1961 Anayasası ile de çalışanlara ileri düzeyde haklar tanınmıştır. Türk sendikacılığını çağdaş anlamda bir sendikacılığa götüren, kavuşturan yeni Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu 24 Temmuz 1963'de kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Bu iki kanun bir taraftan serbest toplu pazarlık hakkını kullanma imkanı verirken diğer taraftan uyumsuzluk halinde grev hakkının kullanılmasına fırsat vermiştir. 1961 - 1980 yılları arasında ise sendikaların oldukça aktif çalıştıkları toplu iş sözleşmelerini gerçekleştirdikleri, parlamentodan istedikleri son derece önemli kanunların çıkmasını sağladıkları yıllar olarak hatırlanacaktır. 1960 - 1974 yılları arasında TÜRK-İŞ'in liderliğini yapan dünya çapındaki eşsiz işçi lideri Seyfi DEMİRİSOY'un önderliğinde TÜRK-İŞ gelişip büyümüş ve etkin bir

baskı gurubu olarak kendi varlığını hissettirmiş, bu büyük gelişmenin rahatsız ettiği çevreler tarafından da bir bölünme olayı ile karşı karşıya bırakılmıştır.

Türk-İş'in çabaları ile parlamentodan çıkan işçi lehine kanunlar Marksistlerin sendikal hareket üzerindeki planlarını önemli ölçüde etkisiz hale getirmiştir. Kıdem Tazminatı, erken emeklilik kanunları, emeklilikte dengeyi sağlayan kanun hükümleri hep o dönemlerin eseridir. 1967 yılında TÜRK-İŞ dışında yeni bir konfederasyon oluşurken bu gelişmede Anayasa Mahkemesi kararıyla sürekli kapatılan Türkiye İşçi Partisinin etkinliği gözardı edilemez. Nitekim TÜRK-İŞ'in kanunlara saygılı, hak arama mücadelesine sabırlı ve temkinli ve kararlı tutumu sürerken sendikacılığın amacı dışına taşan kanunsuz direniş ve boykotlar, kanun dışı yürüyüşler, silahlı tehdit olayları ve 34 yurttaşımızın hayatına mal olan kanlı 1 Mayıs mitingleri hep TÜRK-İŞ'in dışındaki olaylardır. TÜRK-İŞ topluluğu ekmek, barış ve özgürlük mücadelesinde anarşi ve teröre hiç bir zaman prim vermemiştir. Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren terör tırmanışında ise siyasi partileri uyarmış ve aralarındaki ihtilafların giderilerek etkin önlemler alınmasını istemiştir. 12 Eylül Askeri Müdahalesi kaçınılmaz hale gelince bu müdahaleyi yapanların geçmişi geleceğe kefil olan TÜRK-İŞ'i çalışmalarında serbest bıraktığı hatırlardadır.

TÜRK-İŞ bu açık kalma sayesinde ki Anayasa çalışmalarında da 2821 ve 2822 Sayılı Kanun hazırlıklarında da elinden gelen çabayı harcamıştır. Bu hazırlıklarda oluşturulan komisyona başkanlık yapma şerefi kendisine verilmiş mütevazı bir sendikacı olarak iddia ediyorum ki mevcut şartlar içinde yapılması ne mümkün ise yapılmıştır. Fakat açık gerçek şudur ki TÜRK-İŞ'e ve

TÜRK-İŞ topluluğuna haksızlık yapılmıştır. Serbest toplu pazarlık hakkı büyük ölçüde sınırlandırılmış, dolaylı tahkim yolu egemen kılınmış, grev hakkı ise neresinden bakarsanız bakınız işlemesi mümkün olmayan bir süs halinde kağıt üzerinde bırakılmıştır. Şimdi TÜRK-İŞ'in 34. yılında Türkiye çok partili siyasi hayata yeniden döndüğüne göre parlamentodan bu kanunların değiştirilmesini en etkili bir biçimde istemek ve kamuoyunu oluşturmak dönemidir. Zor günler aşıldığında yönetimi eleştirmek ve yönetim değişmesini bir çare gibi göstermek en kolay yoldur. Zor olanı ise hür sendikacılığın önündeki engelleri ayıklamak, idari ve mali denetim adı altında siyasi bir baskıyı geliştirmeye çaba harcıyanlarla akılcı bir yolla mücadele etmek. TÜRK-İŞ çok yönlü tecrübeleri mazide kalan 33 yıl içinde elde etmiş, bu arada ölümsüz liderini erken yaşında kaybetmenin ıstırabını yaşamış, ondan sonra da sırasıyla Sayın Halil TUNÇ'un, Merhum İbrahim DENİZCİER'in Genel Başkanlıklarını yaşayarak bugüne gelmiştir. DENİZCİER zor günlerde itidal ve basiretle liderliğini sürdürdükten sonra başkanlığa adaylığını koymamış ve nöbeti yakın arkadaşı Sayın Şevket YILMAZ'a devretmiştir. TÜRK-İŞ günümüzde hiç şüphesiz Anayasa ve yasa değişikliğindeki olumsuz tablo nedeniyle sancılıdır. Bu sancılı günler şahsi kanaatime göre aşılabacaktır. Yeterki sendikacılığın değişmez karakteri olan mücadele ve azmimizi ve birliğimizi yitirmiyelim. 34. yılda planlı ve programlı çalışmaya, engelleri aşmaya ve kamuoyunu ikna etmeye mecburuz. TÜRK-İŞ'e hizmeti geçenlerden aramızdan ayrılanlara Allah'tan rahmet, yaşayanlara da sağlıklı bir uzun ömür diliyorum. TÜRK-İŞ Türk toplumunun güvenilir bir kuruluşu olmaya bugün de yarın da devam edecektir...

106 Gün süren görüşme sonunda

TCDD ile toplu sözleşme imzalandı

Demiryol-İş Sendikası ile TCDD Genel Müdürlüğü arasında sürdürülen XI. dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, sendikanın grev kararı alınmasından sonra anlaşma sağlandı.

15 Nisan 1985 tarihinde başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, ücret ve sosyal yardımlarla diğer önemli bazı maddeler üzerinde anlaşma olmayınca uyuşmazlık tutanağı tanzim edilmiş, resmi arabulucu çalışmalarından da olumlu sonuç alınamamıştı.

Demiryol-İş Sendikası Yönetim Kurulu, uyuşmazlığın barışçı yoldan çözülmemeyeceğini tesbit ederek, yasal süreçte GREV kararı almıştı.

Taraflar arasında resmi olmayan görüşmeler sonrasında, uyuşmazlığın giderilmesi mümkün oldu ve 30 Temmuz salı günü geç saatlere kadar yapılan müzakerelerde tam anlaşmaya varılarak, sözleşme tutanağı imzalandı.

Demiryol-İş Sendikası'ndan yapılan açıklamaya göre, ücretlere % 27 ve 3 bin lira zam yapılırken, ücret skalasının düzenlenmesinde bu düzeyin üzerine çıkıldı.

Toplu iş sözleşmesi ile 40 bin işçinin sosyal yardımları da artırıldı.

Emek zammı, postabaşılık tazminatı, yol takım işçiliği tazminatı, iş kazaları tazminatı, evlenme yardımı, yakacak yar-

cımı, kumaş parası gibi parasal konularda artışlar sağlandı.

ACİDERELİ'NİN AÇIKLAMASI

Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Acidereli, toplu sözleşmenin anlaşma tutanağının imzalanması ve yetkili kurulların toplantısı nedeniyle 31 Temmuz'da Samsun'da yapılan TÜRK-İŞ'in kuruluş yıldönümü töreni ile Başkanlar Kurulu toplantısına katılma imkanı bulamadığını belirterek, «Kalbim, Samsun'da TÜRK-İŞ ve Türk işçi hareketi ile birlikte çarpıyor. Katılamadığım için üzgünüm, fakat anlaşmazlığa çözüm bulunması nedeniyle de sevinçliyim.» dedi

Niğde-Koyunlu köylülerinin dev eseri: 50 Bin iğlik BİRKO, halı ve iplik ihraç ediyor

● TESİSLERDE ÇALIŞAN 1500 İŞÇİNİN TÜMÜ, TEKSİF SENDİKASINA GİRDİ

Niğde'nin Koyunlu Köylülerinin ortaklığı ile kurulmuş bulunan BİRKO TEKSİL FABRİKASI, bu yıl en yüksek üretim düzeyine ulaştı.

Koyunlu'dan 1170 köylü ortağın çabasıyla kurulan fabrikalarda çalışan 1500 işçinin tümü ise, TEKSİF Sendikasına üye oldular.

Kısa zamanda dev bir fabrikalar topluluğu haline gelen ve ödenmiş sermayesini 4 milyar liraya yükselten bu halka açık tesislerde halen yılda 600 bin

metre kare çeşitli türde halı üretiliyor.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide, son gezisi sırasında, Niğde'yle Bor arasında kurulan bu tesisleri, gezdi ve TEKSİF'in Niğde Şubesine kaydolmuş işçilerle görüştü. İşçiler, hem TÜRK-İŞ üyesi olmaktan, hem de imzalanan yeni toplu sözleşme ile kazandıkları ekonomik ve sosyal haklardan dolayı memnuniyetlerini dile getirdiler.

BİRKO Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı Azmi Selvi de, bu ziyaret sırasında yaptığı konuşmada, «İşçilerimizin TÜRK-İŞ Üyesi olmalarından dolayı memnun ve gururluyuz. TÜRK-İŞ'in, ve TÜRK-İŞ üyesi işçilerin ülke severliği, aynı zamanda bu tür

işyerlerinin de bir teminatıdır. Bunu içtenlikle söylüyor ve inancımızı dile getirmek istiyoruz» dedi.

BİRKO Genel Müdürü Metin CİLTÇİ ise, şunları söyledi :

«Tesislerimiz, bugün en modern tekstil makineleriyle mücehhezdir ve üretim kapasitemiz, rekor düzeye ulaşmıştır. Çeşitli fabrikalardan kurulu 50 bin iğlik fabrikamızın yılda imal ettiği 600 bin metre-kare halı ile 1500 ton yün ipliğinin yüzde 80'ini Avrupa'ya ve Amerika'ya ihraç ediyoruz. Halka açık bir şirket olan ve sadece Niğde'nin Koyunlu Köylüleri tarafından meydana getirilen bu fabrikalarımızın sayısını ve kapasitesini daha da artıracaktır.»

Yurtiçi gezilerini sürdüren:

Şide: «Hükümeti yanlış tutumundan caydıracağız»

- ŞİDE, TEMMUZ AYINDA YAPTIĞI KONYA, ÇANKIRI, KASTAMONU, ZONGULDAK GEZİSİNDEN SONRA, AĞUSTOS AYINDA DA KIRŞEHİR, GÜLŞEHİR, NEVŞEHİR, KAYSERİ, NİĞDE, BOR, AKSARAY, POLATLI, AFYON VE KÜTAHYA'DA İŞÇİLERLE GÖRÜŞTÜ

Genel Sekreter
Sadık Şide
mahalli
Sendikacılarla
birlikte

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **M. Sadık Şide**, sorunları mahallinde tesbit ve işçilerle çeşitli konularda görüşmek amacıyla başlattığı yurtiçi gezisini Temmuz ve Ağustos aylarında da sürdürdü.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **Şide**, 18 Temmuz'da Konya'da mahalli sendika yöneticileriyle bir toplantı düzenledi ve daha sonra Krom Manyezit Tesislerine giderek işçilerle görüştü.

Konya'da Vali **Kemal Katıtaş** ile de görüşen **Şide**, sendika yöneticileriyle yaptığı ikinci toplantıda da Türk-İş'in çalışmaları ve karşılaşılan güçlükler hakkında bilgi verdi.

25 - 26 - 27 Temmuz tarihlerinde de Çankırı, Kastamonu, Zonguldak ve havalisinde incelemeler yapan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri, mahalli sendika yöneticileri ve işçilerle toplantılar düzenledi ve mahallin mülki amirlerine nezaket ziyaretinde bulundu.

Şide, 13 Ağustos Salı günü beraberinde TÜRK-İŞ yetkili uzmanları olduğu halde Kırşehir, Gülşehir, Nevşehir, Kayseri, Bor ve Aksaray'a giderek sendika temsilci ve yöneticileriyle toplantılar düzenledi, bazı işyerlerinde işçilere hitaben konuşmalar yaptı.

Tarım işçilerinin sorunlarını ve çalışma şartlarını yerinde incelemek amacıyla 19 Ağustos Pazartesi günü Tarım-İş Genel Başkanı **Zeynel İrmak** ile birlikte Polatlı'ya giden ve üretme çiftliklerindeki işçilerle görüşen **Şide** daha sonra da Afyon ve Kütahya'ya geçerek mahalli sendika yöneticileriyle görüşmelerde bulundu.

Şide, gezdiği il ve ilçelerde, sendika yöneticileri ve

işçilere çeşitli konularda açıklamalarda bulunurken özetle şunları söyledi:

«Öncelikle şunu söylemek istiyorum. Son günlerde basın organlarından bir ikisi, TÜRK-İŞ'i yanlış değerlendirmekte, doğrusuna eğrisine bakmadan sırf haber vermiş olmak çabasıyla yanlış bilgiler aktarmaktadır. Bundan dolayı üzüntü duymaktayız. Bunu açıklıkla ve sizlerle yüz yüze belirtmek istiyorum ki, o gazete havadisleri gibi TÜRK-İŞ ne zaaf içindedir, ne de bazı şom ağzıların dediği gibi çatırdamaktadır. TÜRK-İŞ bugün her zamankinden daha güçlüdür, ve her zamankinden daha güçlü, birlik beraberlik içinde olmaya mecburdur. Biz içimizde birliğimizi koruyamaz isek, işte tehlike o zaman başlar. Hepinizin bildiği gibi, 31 Temmuz tarihinde ve onu takip eden iki gün Samsun ilimizde hem kuruluş yıldönümünü kutladık, hem de tüm teşkilat başkanlarının katıldığı bölge temsilcilerinin ve diğer kurumlarımızın hazır bulunduğu bir seri toplantı yaptık. Bu toplantılarda herkes tam bir özgürlük içinde fikirlerini ve eleştirilerini dile getirdi. Ama hiç kimse TÜRK-İŞ'in birliğine karşı tek kelime etmediği gibi, bunu ima eder şekilde bir söz söylemedi. Gerek bu konuşmalarda, gerekse kuruluş yıldönümü tebliği ile Başkanlar Kurulu açıklamalarında TÜRK-İŞ'in sarsılmaz birlik ve bütünlüğü dile getirilmiştir. Ama bundan gocunanlar ve hoşlanmayanlar vardır, TÜRK-İŞ parçalanıyor diye rüya görenler, her zaman olduğu gibi, bu defa da hava alacaklardır. Dediğim gibi, yeter ki, biz birbirimizi içimizden çelmelemiyelim.

Bu birlik ve beraberlik içinde kanun ve nizamlar çerçevesinde ne lazım gelirse onu yapar ve her sorunun üstesinden mutlaka geliriz.

TARIM İŞÇİSİNİN SORUNLARI

Herkesin bildiği gibi Türkiye'de hala tarım işçisinin kim olduğu, haklarının nelerden ibaret bulunduğu henüz belli değil. Biz TÜRK-İŞ olarak bundan önceki Hükümetleri olduğu gibi, bu hükümeti de Tarım-İş kanunu çıksın diye devamlı uyarmaktayız. Tarım işçilerinin sorunlarıyla ilgili detaylı bir bilgiyi Hükümete ve birçok ilgili kuruluş ve makama geçen ay yeniden tevdi ettik. Bu Kanun mutlaka çıkmalı ve hiçbir güvencesi bulunmayan 350 bin devamlı tarım işçisi insan haysiyetine yaraşır haklarına, kanun güvencesinde sahip olmalıdır.

Bu itibarla, önümüzdeki ay bir taraftan asgari ücret müzakerelerini yürütürken, diğer taraftan tarım sektörünün önemli sorunlarıyla ilgili bir konferans-panel hazırlığına gireceğiz. Bu toplantıya 7 Bakanlık, 3 Ziraat Fakültesi'nin öğretim üyeleri, Ziraat Odaları Birliği ve diğer kuruluşların ilgili uzmanları davet edilecektir. Gezilerimiz sırasında, tesbit edeceğim aktüel sorunları da katarak, tarım işçilerinin ve bu sektörün ağırlıklı konuları bu konferansda dile getirilecek, elde edilecek öneriler istikametine tarım iş kanunu tarasının kısa sürede hazırlığı yapılarak hükümete sunulacaktır.

Bu seyahatim sırasında TÜRK-İŞ olarak sıkıntılarımız ile sizlerin öğrenmek istediğiniz konuları tek tek açıklayacağım. Sorunlarımız büyüktür, ama karamsar olmayalım. TÜRK-İŞ de çok büyük bir kuruluştur. 34 yıldan beri TÜRK-İŞ gibi ayakta kalmış etkili ve kuvvetli sivil kuruluş 2-3 ü geçemez. TÜRK-İŞ, bütün badirelerden yüz akı ile çıkmış yüce bir kuruluştur. Engin tecrübesi vardır. Sarsılmaz bir yurt sevgisi, tâviz vermiyeceği Atatürkçü çizgisi vardır. Onun için TÜRK-İŞ'e dil uzatmak ve onu yıpratmaya çalışmak, kimsenin kârı değildir. Bir Sadık ŞİDE eleştirilebilir, TÜRK-İŞ yönetimdekiler bazı tasarrufları nedeniyle eleştirilebilir, Ama TÜRK-İŞ eleştirilirken, çok dikkatli olunmalıdır. Biz yönetimdekiler geçiciyiz.

Şide,
sendikacılarla
sorunları
görüşüyor

Mahalli
toplantılardan
ayrı bir
görünüş

Nöbet sıramızla birimiz gider, birimiz geliriz. Ama TÜRK-İŞ bâkidir, Bayraktır. TÜRK-İŞ bir amblemidir. O amblemi uluorta eleştirmeye kimsenin hakkı yoktur.»

Türk-İş Eğitim Müdürlüğüne METİN OĞAN atandı

Bir süreden beri açık bulunan TÜRK-İŞ Eğitim Müdürlüğü görevine, değerli arkadaşımız Metin OĞAN atandı.

OĞAN daha önce, 1965-1977 yılları arasında TÜRK-İŞ'te sırayla TÜRK-İŞ Sendikacılık Koleji Müdür Yardımcılığı, TÜRK-İŞ AAFLI Programı Proje Müdürlüğü ve TÜRK-İŞ Dış İlişkiler ve Araştırma Bürosu Müdürlüğü görevlerinde bulunmuştu.

TÜRK-İŞ Eğitim Müdürlüğü görevine atanan Metin OĞAN, TES-İŞ Sendikası Genel Başkanlık Danışmanlığı görevinde bulunuyordu.

Arkadaşımıza yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Karadeniz'de inceleme yapan**YILMAZ:****«Eğitim
Programlarında
işçimize haksızlıkları
anlatacağız»**

- TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI, ORDU, GİRESUN, TRABZON VE RİZE'DE MAHALLİ SENDİKA LİDERLERİ VE MÜLKİ AMİRLERLE BAZI İŞVEREN VEKİLLERİYLE GÖRÜŞMELER YAPTI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, beraberinde Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, Belediye-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Çetin Göçer ve TEKSİF Genel Sekreteri Zeki Polat olduğu halde, Samsun'da toplanan Başkanlar Kurulu çalışmalarından sonra Karadeniz gezisine çıkarak, mahalli sendika yöneticileriyle toplantılar düzenledi.

Ordu, Giresun, Rize ve Trabzon Vali ve Belediye Başkanlarıyla da görüşen Yılmaz, Çay-Kur ve Fiskobirlik Genel Müdürleriyle de görüştü.

Şevket Yılmaz, Trabzon'da mahalli sendika temsilcileri için TÜRK-İŞ'in düzenlediği seminerin açılışında da bulundu ve bir konuşma yaptı.

HAKSIZLIKLARI ANLATACAĞIZ

Yılmaz, eğitim çalışmalarının yeni bir yapıya kavuşturulması gerektiğine işaret ederek, «Bundan sonraki eğitim programlarında, Türk işçilerinin ve sendikacılarının uğradığı haksızlıklar anlatılacaktır. TÜRK-İŞ'in sürdürdüğü mücadeletin işçimiz tarafından eksiksiz bilinmesi zorunludur» dedi.

Seminerde konuşan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir de milli gelir dağılımındaki adaletsizlik ve giderek çalışanların payının azalması üzerinde durarak, «Zengin daha zengin, yoksul daha yoksul hale geldi. İşsizlik ve yoksulluk, geleneksel toplum yapımızı olumsuz etkilemekte, kumar, fuhuş, içki gibi toplumu kemiren kötülükler giderek artmaktadır» dedi.

**Bekir
Arslan'ı
kaybettik**

TÜRK-İŞ'e uzun yıllar hizmet veren ve bir süredir tutulduğu amansız hastalıktan tedavi gören Bekir Arslan, Ağustos ayının ilk haftasında hayata gözlerini kapadı.

TÜRK-İŞ yönetici ve personeli tarafından efendiliği ile tanınan ve sevilen Arslan'ın ölümü büyük üzüntü yarattı.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide, Arslan'ın ölümü nedeniyle dergimize şu açıklamayı yaptı:

«TÜRK-İŞ'te çalışanlar, hangi görev ve kademde olurlarsa olsunlar, üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmenin çabası içindedirler. Bekir Arslan da bu hizmet zincirinin bir halkası olarak sevgi ve takdire layık arkadaşımızdı. Ölümü büyük üzüntü yarattı. Allah'tan rahmet dilerim»

YOL-İŞ

Başkanlar Kurulu toplandı

● EYLÜL'ÜN İLK HAFTASI İÇİN GENEL KURUL KARARI
ALAN YOL-İŞ BAŞKANLAR KURULUNDA KONUŞAN ŞEVKET YILMAZ, «SENDİKALAR İÇ ÇEKİŞMELERDEN UZAKLAŞMAK VE BÜTÜNLÜK İÇİNDE HAREKET ETMEK ZORUNDADIR.» DEDİ

Yol-İş Sendikası Başkanlar Kurulu'nun Ankara'da yaptığı toplantıya TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz ve Teşkilatlandırma Genel Sekreteri Orhan Balaban da katıldılar.

Yılmaz, Yol-İş Sendikasının Eylül'ün ilk haftasında yapılacak olağanüstü genel kuruluyla ilgili olarak, «Genel Kurul kararları fevkalade önemli halde alınır. Sendikalar iç çekişmeleri bir kenara itmek zorundadır. Zira, şimdi de sizin sendikanızda olduğu gibi, yarın bütün sendikaların işyerleri, işkolu değişiklikleriyle ellerimizden alınmak istenebilir. Bu zihniyete, birlikte karşı koymak zorundayız» dedi.

Yol-İş Genel Başkanı Bayram Meral de, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, Türkiye'de ekonomik yapının serbest rekabete bırakıldığını, herşey serbestken ücretlerin sınırlı kaldığını söyledi.

Demirsoy İlkokulu, TÜRK-İŞ yöneticilerine teşekkür belgesi verdi

Samsun Seyfi Demirsoy mahallesindeki Seyfi Demirsoy ilkökulu, okula maddi ve manevi yardımları nedeniyle TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyelerine birer şükran belgesi verdi.

TÜRK-İŞ'in Samsun'da toplanan Başkanlar Kurulu çalışmaları sürerken, üç öğrenci ile birlikte toplantıya gelen Okul yetkilisi, daha önce Genel Sekreter M. Sadık Şide, Genel Mali Sekreter Ömer Ergün ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban'a verilmiş olan şükran belgelerinin birer adedini de Genel Başkan Şevket Yılmaz ile Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir'e verdiler.

Küçük kız öğrencinin teşekkür konuşmasından sonra Yılmaz ve Özdemir öğrencileri öperek, okula ellerinden gelen desteği göstermeye devam edeceklerini söylediler.

Yargıtay Kararları

SÖZLEŞMENİN BAŞLAMASINDAN ÖNCEKİ ASKERLİK SÜRESİNİN SSK'NA BORÇLANILMASI, BU SÜRENİN KIDEMDEN SAYILMASINI GEREKTİRMEZ

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

E. 1084/5726 ÖZET : İş sözleşmesinin başlamasından önceki muvazzaf askerlik süresinin SSK'na borçlanılması, bu sürenin kıdemden sayılmasını gerektirmez. Çünkü, söz konusu dönemde iş sözleşmesi oluşmamıştır. (1475/14)

K. 1984/7112

T. 26.6.1984

DAVA : Davacı, noksan ödenen kıdem tazminatının tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

KARAR : Hüküm süresi içinde taraflar avukatlarıarca temyiz edilmekle dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü :

Hizmet sözleşmesinin başlamasından önceki muvazzaf askerlik hizmet döneminin borçlanılması sosyal güvenlik hukuku açısından (yaşlılık aylığı, emeklilik) hukuki sonuçlar doğurur. Bu dönemde, taraflar arasında kıdem tazminatı hakkını doğuracak hizmet ilişkisi mevcut olmadığından kıdem tazminatı hesabında dikkate alınmaz. 9. Hukuk Dairesi'nin uygulaması bu yoldadır. (İskenderun Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinde TCDD aleyhine aynı konuda açılan dava sonunda kabule ilişkin olarak verilen karar 10.2.1981 gün ve 939/2676 sayılı kararla bozulmuştur.) Mahkemece aksi yöndeki gerekçelerle davanın kabulü isabetsizdir. Karar bozulmalıdır. Bozma nedenine göre diğer yönler üzerinde durmaya gerek görülmemiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebepten BOZULMASINA (...) 26.6.1984 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY YAZISI :

1475 sayılı İş Kanununun değişik 14. maddesinin 4. fıkrasında aynen, «T.C. Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanununa veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan işçiye, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir» denilmektedir.

Öte yandan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60. maddesine 1655 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle eklenen, sonradan 2167 sayılı Kanunun 5. maddesiyle değiştirilerek (D) fıkrasıyla, sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri ile yedek subat okulunda geçen süre-

lerinin istemleri haliinde ve günün asgari ücret üzerinden hesaplanacak primleri ödemeleri şartı ile prim ödeme gün sayısına ekleneceği öngörülmüştür.

Bununla askerlikte geçen süreler de Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak geçen sürelerden sayılmış ve böylece T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile paralellik de sağlanmak suretiyle 228 ve onun bazı maddelerini değiştiren 1214 sayılı kanunlara ve sonradan yürürlüğe giren 2829 sayılı Kanuna göre hizmetlerin birleştirilmesinde nazara alınması gereken hizmetler haline getirilmiştir.

Böyle olunca hizmetlerin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığına hak kazanan işçinin kıdem tazminatında borçlanılan askerlik süresinin de nazara alınması gerekecektir. Borçlanılan askerlik süresinin hizmet sözleşmesinin başlamasından önceye ait olması bu sonucu değiştirmez.

Muhterem çoğunluğun bozma kararına bu nedenle iştirak edilmemiştir.

Üye Üye
A. Berksun E. Çubukçu

FAZLA ÇALIŞMANIN HESABINDA ARA DİNLENMESİNİN DİKKATE ALINMASI GEREKİR

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

E. 1984/4630 ÖZET : Fazla çalışma ücretinin hesaplanmasında bir saat ara dinlenmesinin düşülmesi gerekir. Ayrıca, davacı hafta tatilinden önceki 6 iş gününde çalışmış, hafta tatilinde ise çalışmış olduğuna göre % 50 zamlı ücret ödenmesine karar verilmesi yanlıştır. (1470/35, 64, 41)

K. 1984/5202

T. 10.5.1984

DAVA : Davacı, fazla çalışma parası ile hafta ve genel tatil gündeliklerinin ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm, süresi içinde davalı tarafından temyiz edilmiş olmakla; dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü :

KARAR 1 — Yapılan soruşturmaya, toplanan delillere, kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2 — Davacı, hizmet süresine göre, yasa uyarınca iki haftalık ihbar tazminatına hak kazanmış olduğu halde, bilirkişinin dört hafta üzerinden hesaplamış olduğu ihbar tazminatına göre hüküm tesisi isabetsizdir.

3 — Fazla mesai hesabında, günde bir saat ara dinlenmesinin nazara alınmamış olması yanlıştır.

4 — Davacı, haftanın tatilden önceki 6 işgününde çalışmış, pazar günleri çalışmamış olduğuna göre, çalışılmayan hafta tatili günü için, bir iş karşılığı olmaksızın, sadece bir gündelik tutarında ücrete karar vermek gerekirken, hafta tatili günü «çalışılmış gibi», ayrıca % 50 zammına karar verilmiş olması yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın, yukarıda gösterilen sebeplerden dolayı, davalı yararına BOZULMASINA (...) 10.5.1984 gününde oybirliğiyle karar verildi.

**TÜRK-İŞ ile AAFLI'NIN
ORTAKLAŞA
DÜZENLEDİĞİ
«BASIN ve HALKLA
İLİŞKİLER
SEMPOZYUMU»NDA
TÜRK-İŞ BASIN
DANIŞMANI
BURHAN DODANLI'NIN
SUNDUĞU TEBLİĞİ
YAYINLIYORUZ..**

Genel anlamda "Basın ve Halkla İlişkiler,, ve Sendikalardaki uygulaması

Basın ve Halkla İlişkilerin genel tanımına baktığımızda, bu iki kavramın içiçe olduğunu, fakat ayrı tarifleri bulunduğunu görürüz.

Önce kısaca BASIN üzerinde durmak istiyorum :

Dünyada hergün meydana gelen türlü olayları, detaylarıyla ve daha çok bilinmeyen yönleriyle ve güncelliği içinde bize sunan, gözlerimizin önüne seren dev müesseseye BASIN, diyoruz.

Tabii ki, BASIN'ı, kendi arasında yazılı basın ve sözlü basın diye ikiye ayırmamız gerekir.

Demokrasilerdeki güç dengesinde, YASAMA, YÜRÜTME VE YARGI'dan sonra dördüncü sırayı aldığı için adına DÖRDÜNCÜ KUVVET de dediğimiz BASIN, devlet yapısındaki bu yeri ile kendisinden önce gelen bu üç kuvveti de, zaman zaman KAMUOYU adına denetler. Bu denetlemeyi, olayları izlemek devlet organlarının icraatını iyi ya da kötü yanlarıyla eleştirerek kamuya sunmak ve eleştirilerinde yapıcı önerilere yer vermek suretiyle yapan BASIN, tamamiyle kamuoyunu temsil eder.

Basınla iyi diyalog kurabilen bir

kuruluş, yahut kişi, en etkili bir araçta ulaşmış olacağından, halkla ilişkilerde de amacına ulaşmış sayılır. Burada amaç kamuoyu yaratmak, araç ise, basındır ve halkla ilişkilerde amaç, kitlelere ulaşmak, istenilen imaj ve mesajı kamuoyuna yansıtmak olduğuna göre, bu noktada yazılı ve sözlü basından daha etkili bir araç düşünülemez.

Tabii ki, bu etkinlikten bahsederken, çoğulcu demokrasilerle yönetilen ülkelerdeki özgür basını kastediyorum. Zira demokrasilerde de amaç, sadece belirli zamanlarda seçimleri yapıp, iktidar değişikliği yaratmak değil, asıl olan gittikçe bilinçlenen halk kitlelerinin ihtiyaçlarını iyi tesbit edip, onların duygu ve reaksiyonlarını en iyi şekilde değerlendirebilmek ve uygulamayı kamuoyunun istek ve çıkarları doğrultusunda yürütebilmektir.

Hür olmayan bir basın müessesesinden bu görevi beklemek, güç, hatıta imkansızdır. Çünkü, hür olmayan bir basın'dan, o ülkeye veya dış dünyaya ait gerçekleri öğrenebilmek, yahut objektif eleştiri beklemek olanaklı oldukça kısıtlıdır. Aslında, sözünü ettiğimiz hür parlamenter demokrasilerde, basının kamuoyu yaratmadaki

etkinliği ve rolü son derece büyüktür ve basının bu ülkelerdeki siyasal iktidarlar üzerindeki tesiri, her zaman gözle görülebilecek örneklerle doludur.

O halde, bu sektörle iyi ilişkiler kurulduğu takdirde, ister özel, ister kamu kesiminde olsun o idarenin halkla ilişkileri de iyi demektir.

Yalnız, basınla iyi ilişkiler kurabilmek ise, ayrı bir maharet ve uzmanlık işidir. Basınla iyi ilişki kuracağım derken, ilişkinin dozu iyi ayarlanamazsa, yani basınla çok sıkı sıkı olunursa, bazen zarar doğurduğu olur. Onun için, herhangi bir kuruluşun basın ve halkla ilişkilerini ayarlarken, o ünitenin başında bir profesyonel gazeteci getirmek adeta zorunludur. Bu ilişki, bilgili ve tecrübeli uzmanlar tarafından yönetilmelidir. Bu uzman, çoğu defa profesyonel gazetecidir, yahut bu konunun eğitiminden geçmiş, bir çok tecrübeler kazanmış birisidir. Gazetecilik, «HABER VE GÖRÜŞ YAYMA SANATI» olduğuna göre, bu işin ilmini ve deneyini yapmış kişilerin başarılı olacağı şüphesizdir.

Yine bir süre için başa dönersek, çoğulcu demokrasilerle yönetilen bir ülkedeki basının dördüncü kuvvet olu-

şundan ve etkinliğinden şüphe etmek gerektiğini tekrar vurgulamak lazımdır. Fakat, demokrasi dışı, göstermelik demokrasilerde, yahut totaliter rejimlerde basının sıralaması ise, hiç önemli değildir ve basının dördüncü kuvvet oluşundan bahsetmek mümkün değildir. Bu tür ülkelerde basın, devlet yönetimine şekil veren egemen ideolojinin savunucusu ve propaganda aletidir. Diğer kurumlar gibi, basının da merkezden yönetilmektedir ve merkezi idarenin dediğinin dışına çıkabilmek olağanüstü bir şeydir. Basın, bu tür idarelerde yönetimin egemen ideolojisi doğrultusunda kamuoyuna propaganda enjekte eden bir araç olduğundan, özgür haber yayma gibi özgür haber alma hakkı kısıtlıdır. Kamuoyu devamlı bu yönde yanıltılmaktadır.

HALKLA İLİŞKİLER

Halkla ilişkiler, çoğulcu demokrasilerde geçerli özgürlük anlayışına uygun şekilde, çevreyle etkileşim metodudur.

O halde, modern ve çağdaş anlamda bir halkla ilişkiden bahsederken de hür demokratik rejimin özelliğini gözden uzak tutmamak gerekir.

Parlamentar demokrasi dışı ülkelerde, halkla ilişkiden sözedilemez. Çünkü halkla ilişki, sadece halka, kitlelere bazı mesajları göndermekle bitmez. Bu mesajın kitleler tarafından benimsenip benimsenmediğini gösterir. Yani, kaynaktan hedef kitleye giden mesaj, kitle tarafından algılandıktan sonra, o hedef kitlenin kaynak hakkındaki görüşleri, yapılmak istenen uygulamanın başarısı üzerinde önemli rol oynar. Demokrasi dışı ülkelerde, kitlenin, yönetimin icraatı üzerinde fikir beyan etme gibi bir hakkı bulunmadığı cihetle, kamuoyunun şu ya da bu şekilde tepki göstermesi de söz konusu değildir. Yani böyle toplumlarda yönetimin ideolojisi önemlidir ve o hakim ideoloji yönündeki icraat tek yönlü olarak kitlelere anlatılır. Uyulması mutlak, uyulmaması ise istisnadır ve uyulmaması halinde, her zaman yönetimin yaptırım gücünü

karşısında bulur.

Şimdi, anladığımız manadaki halkla ilişkilerden sözersek, en başta o ortamın demokratik koşullarda olmasına bakmamız gerektiğini unutmamamız, baş faktör olarak karşımıza çıkar.

Halkla ilişkilerin çağdaş modeli, ABD'de gelişmiştir ve tarihi 1807 tarihine rastlar. Daha sonraki yıllarda da, yine bu ülkede giderek gelişme gösteren uygulamalar görülür.

İkinci dünya savaşından sonra Karı Avrupasında, 1960'lardan sonra ise, halkla ilişkiler uygulamalarına yurdumuzda da rastlamaktayız.

Halkla ilişkiler müessesesi, yurdumuzda 1962 yılında MEHTAP projesinde deyim olarak yer almış ve onu takip eden yıllar içinde, kurumsallaşmaya yüz tutmuştur.

Bu konu üzerinde özetle durduktan sonra, sendikal kuruluşlardaki uygulamalara göz atalım.

Ondan önce, bu müessesenin reklam ve propaganda ile olan benzer noktalarına ve ayrılıklarına da değinmek gerekiyor. Reklam, daha çok bir mal ve hizmetin ticari amaçla pazarlanması ve satışına yöneliktir ve kısa sürelidir. Yani o mal veya hizmetin reklama olan ihtiyacı süresince, reklam geçerlidir. Bazı kere halkla ilişkilerle birlikte yürütülebilirse de, yöntemleri ve amaçları ayrı ayrıdır. Halkla ilişkilerde devamlılık vardır.

Propaganda ise, halkla ilişkilerden ve reklamdan tamamen farklı bir özellik arzeder. Propagandanın amacı, ideolojiktir ve hakim ideolojinin yahut hakim kılınmak istenen ideolojinin yayılmasını amaçlar. Reklamda ve halkla ilişkilerde doğruluk kaçınılmaz şart olduğu halde, propagandada doğruluk o kadar önemli değildir. Önemli olan siyasal amaçlı ideolojinin yayılması ve benimsenmesidir. Daha ayrı bir deyimle demokrasi dışı rejimlerle yönetilen kitlelerle ilişkilere propaganda, çoğulcu demokrasilerde ise, HALKLA İLİŞKİLER diye biliriz.

Halkla ilişkilerde önemli olan mesajdır, demiştik. Kaynaktan hedef kitleye gönderilmek istenen mesajın ise bazı özellikleri vardır. Bu mesaj, açık, net ve doğru olmalıdır. Bilinmeyen bazı simgelerle yahut dolambaçlı ifadelerle dolu bir mesaj, hedef kitle

için gereksiz ve sıkıcı bir gürültüden başka birşey değildir.

Yani mesajdaki esas unsur, kitleye iletirmek istenen düşünce, ifadeye hakim olmalıdır. Edebi cümlelerle süslü; karışık bir ifade yerine, açık, net, doğru bir düşünce aktarımı önemlidir.

Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı öncesi yarattığı kamuoyu kuvveti, tüm dünyaya örnek teşkil edecek derecede mükemmel ve başarılıdır. Atatürk, yiyeceği içeceği bulunmayan, giyecek elbisesi olmayan yorgun ve bitap bir halk kitlelerinden büyük bir ordu çıkarmasını bilmiş, 15 günde birleşik düşman kuvvetlerine karşı dört ayrı zafer kazanan bu ordu, dünyada emsali görülmemiş bir kahramanlık örneği ile yurdu düşmanlardan temizlemiştir. Atatürk'ün dehası, halkla ilişkilerdeki açıklığı ve kamuoyu yaratmadaki ustalığı, bu beklenmeyen zaferlerin ardından yepyeni bir ulus ve Türkiye Devletini doğurmuştu.

Kenan Evren'in de, Devlet Başkanı iken yaptığı yurt gezilerinde yeni anaycsayı ve diğer yasaları çok iyi anlatması sonunda oluşan müsbet kamuoyu, o Anayasa'ya yüzde 91'in üstünde EVET oyu sağlamıştır.

Bu iki örnek, her zaman hatırlanacak niteliktedir. Halkla ilişkilerde mesajın kitleye ulaştırılması ve oradan besleyici yankının olumlu gelmesi, o halkla ilişkinin başarısıdır ve aynı zamanda yürütülmekte olan icraatın başarısı ile eşdeğerdedir..

Halkla ilişkilerde, TÜRK-İŞ'in gerek Anayasa hazırlıkları safhasında, gerekse iş hayatıyla ilgili yasaların çıkarılışındaki devamlı çalışmaları, doğru bilinen noktaların sürekli şekilde bıkıp usanılmadan anlatılması da olumlu etkiler icra etmiş, gerek Anayasa, gerekse 2821 ve 2822 sayılı ycsalarda TÜRK-İŞ'in istekleri büyük ölçüde dikkate alınmıştır.

SENDİKALARDAKI HALKLA İLİŞKİLER METODU

TÜRK-İŞ'e ait bu örneği verdikten sonra, halkla ilişkilerin sendikal kuruluşlardaki bugünkü durumuna bakalım.

Her ne kadar sendikalar çoğulcu demokrasilerde kamuoyu yaratma etkinliği açısından ön sıralarda yer alan kuruluşlar ise de, bugün bu et-

kinliğin tam olarak yapılamadığını vurgulamak isterim.

Demokrasilerde toplumun olabildiğince baskı grupları şeklinde örgütlenmesi, o toplumdaki halkla ilişkilerin yoğunluğu ve başarısıyla doğru orantılıdır. Yönetimin etrafında ne kadar çok baskı grubu teşekkül etmiş olursa, yönetim kendini topluma karşı o kadar hesap vermekle yükümlü sayacak ve icraatını o ölçüde ayarlamak zorunda kalacaktır.

Dediğim gibi, sendikalar bu baskı grupları arasında önemli bir yer işgal eder. TÜRK-İŞ ve bağlı kuruluşları, daima bu görevlerini bilinçli şekilde yapagelmışlerdir ve yapmaya çalışmaktadırlar.

Ne var ki sendikalar bugün güçsüzlüğe itilmiştir. Türk Sendikacılığı hastadır. Sendikacılığın baş unsurlarından olan toplu sözleşme ve grev hakkı kağıt üzerindedir. Yani bu haklar önemli ölçüde zedelenmiş ve geriye gitmiştir.

Eğer bu haklar ve buna benzer sendikal faaliyetler rahat bir ortamda yürütülebilse sendikalar diğer önemli yurt sorunlarıyla da ilgileneceklerti. Örneğin, ülke politikasında söz sahibi olacak, yönetimi her icraatıyla eleştiriye tabi tutabilecekti. Ama, bugün sendikalara politika yapmak, politik görüş serdetmek belli ölçülerde yasaklandığı için, daha doğrusu bu haklar kısıtlandığı için, bu kuruluşlar ancak, kaybolan haklarına yeniden kavuşabilmenin çabasına girmişlerdir.

Yani sendikalar sabahdan akşama hep toplu sözleşme hakkı, diye fer-

yaç ediyorsa, bu onların sadece sözleşmeyi düşündüklerini, diğer sorunlara ise sırt çevirdiklerini göstermez. Sendikalar, başka sorunlarla uğraşmadıkları için hep toplu sözleşme ve grev hakkı, diyorlar, bu hakların geri verilmesi için çağdaş uygulamalardan örnekler göstermek suretiyle kendi yönlerinde kamuoyu yaratmak gayretinde oluyolar.

Bu ölçülerde ne grev yapılabilmekte, ne toplu sözleşmeler serbest iradeyle bağlanabilmektedir. O halde sendikalar kamuoyu yaratmak için ne yapacaklar? Tabii ki öncelikle bu hakları yeniden elde etmek için çalışacaklar. Böyle bir tablo için, sendikacılık ülkemizde sadece toplu sözleşme yapmak, sadece ücretlere zam yapmaktır gibi gösterilmek isteniyorsa, bu tamamen sapırmadır ve sendikacılığı biraz daha zaafa itmek isteğinden doğmaktadır.

Bazı uzuvları sakat birinden «Sağlıklı..» diye bahsedebilmek, sözde bir iyimserlikten öteye geçmez. O halde TÜRK-İŞ bugün, bu yasalar önünde kendine yaraşır bir kamuoyu yaratma koşullarından ve sağlıklı sendikacılık yapabilmek haklarından mahrumdur.

Bu neden böyle olmuş, son kanunlarla sendikacılık neden bu duruma düşürülmüştür? Bu tasarruf, şüphesiz ki, geçtiğimiz yıllar içinde bazı sendikal hareketlerin aşırılığından ve amacından öteye gitmesinden dolayı, kamuoyunda yarattığı olumsuz davranışlardan kaynaklanmaktadır. Daha doğrusu, bazı sendikaların geçmişteki hataları sonunda bu tarz kanunlar yü-

rürlüğe konulmuş, belirli istismarların faturasını hem bütün işçilerimiz, hem de TÜRK-İŞ ödemmiştir.

Sendikaların bazı çevrelerde yarattığı sevimsiz görüntü, işte bugün bu şekilde tecelli etmiştir. O halde yapılacak tek şey, önce bu istismarların TÜRK-İŞ'le ilgisi olmadığını her kesime anlatmaktır. Aslında TÜRK-İŞ, mazideki olumlu ve dürüst davranışlarının bir neticesi olarak kapatılmamış ve kısıtlı da olsa, bugün sendikacılık yapabilmek olanağından tamamen mahrum edilmemiştir.

TÜRK-İŞ, tüm bu kısıtlı durumlara karşı hür sendikacılık ilkelerinden kopmamış, tavize yanaşmamış ve ycpdığı atılımlarda, hem kamuoyunun hem de yönetimin dikkatlerini üzerinde toplamasını bilmiştir.

Daha önce belirttiğim gibi, Anayasa ve diğer yasaların uygulamaya konuluşunda etkinliğini gösteren TÜRK-İŞ, 10 Nisan 1985 tarihinde Ankara'da yapılan Genişletilmiş Başkanlar Toplantısında ve sonrasında, hür sendikacılık alanında başarılı çıkışlar ycpmak suretiyle kendi kamuoyunun desteğini yeniden sağlamıştır.

Bundan sonra yapılacak çalışmalar, Türk Sendikacılığının geleceğini tayin bakımından daha da önem arz etmek-tedir.

TÜRK-İŞ bundan sonra hem sendikal prensipleri savunacak ve kaybolan kazanılmış hakların geri alınması yclunda hukuk ve kanun ölçüsünde mücadelesini sürdürecektir, hem de koşulların elverdiğince diğer ülke sorunlarına eğilecektir.

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU Aylık Eğitim ve Meslek Dergisi

**TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU**
ADINA SAHİBİ :
ŞEVKET YILMAZ

Yazışmaları Müdürü
**HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU**

ABONE : Yurtiçi (6 aylık 900 TL — Yıllık 1800.— TL.) Yurtdışı (6 aylık 2000.— TL. Yıllık 4000 TL.) ★ Dizgi Baskı : Demircioğlu Matbaacılık, Telefon : 34 14 71 Türk-İş Pasajı Basın ve Halkla İlişkiler Bürosu ★ TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ ★ Basın Danışmanları : Burhan DODANLI - Erkin OKAY ★

AĞUSTOS 1985 — SAYI 192

Müessese Müdürü :
Genel Teşkilatlandırma
Sekreteri
Orhan BALABAN

Yazışma Adresi :
Türk-İş — Ankara
Telefon : 33 38 24

TERCÜMAN GAZETESİ MUHABİRİ NAZMİ BİLGİN'İN TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI ŞEVKET YILMAZ'LA YAPTIĞI RÖPORTAJI, BAŞLIK KÜPÜRÜ İLE BİRLİKTE AYNEN OKURLARIMIZIN BİLGİSİNE SUNUYORUZ:

TÜRK-İŞ gözdağı verdi

● ŞEVKET YILMAZ: «ÜYESİ VE İCRA KURULUNDA BULUNDUĞUMUZ ICFTU (ULUSLARARASI HÜR İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU) İÇİNDE MEŞELELERİMİZİ DİLE GETİRİRSEK, SONUÇLAR ÇOK CİDDİ OLUR»

● «TÜRK-İŞ'İN TEMEL KARAKTERİNİ DEĞİŞTİRMEK İSTEYENLERİ PİŞMAN EDERİZ. ANCAK ÜLKEYİ DÜŞÜNÜYORUZ, GENEL ZARARLARDAN ÇEKİNİYORUZ. KAZANILMIŞ HAKLARIMIZ GERİ VERİLMELİDİR»

● «YENİ YASAMA YILININ İLK İKİ AYINDA SORUNLARIMIZA HÜKÜMETİN YAKLAŞIMINI BEKLEYECEĞİZ»

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz Samsun'da yapılan Başkanlar Kurulu toplantısında «sorunun uluslararası platforma götürülmesi yolunda alınan kararların» ciddi ve önemli boyutlara ulaşabileceğini söyledi.

Türk-İş'in, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları ICFTU'nun üyesi, kendisinin de 86 milyon işçiyi temsil eden bu kuruluşun icra kurulunda olduğuna dikkat çeken Yılmaz, «Bu üyelik ilişkileri içinde sorunlarımızı dile getirmek ve çözüm yolları için yapılabilecekleri tesbit ile uygulamaya konmasını istememiz pek tabiidir. ICFTU ve işkolu federasyonlarının sorunu gündeme getirmeleri ile ortaya çıkacak önlem dizisi, bazen çok büyük boyutlarda olabilir. Türkiye'nin ithalat ve ihracatı felce uğrayabilir. Kara, deniz ve hava işçilerine yapılabilecek bir boykot çağrısının yaratacağı sonuçlar çok ciddi boyutlara ulaşabilir.» dedi.

AYNI GEMİDEYİZ BİRLİKTE BATARIZ

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz şimdiye kadar meselenin diyaloglarla çözülmesinden yana olduklarını belirterek «50 milyon kişi aynı gemideyiz. Bu gemiyi sağlıklı şekilde limana ulaştırmak zorundayız. Batarsak hep birliktede batırız» şeklinde konuştu.

PİŞMAN EDERİZ

Türk-İş'in yanlış politika'ara itilmek istendiğine de dikkat çeken Şevket Yılmaz şunları söyledi:

«Maalesef âdeta (Ne yaparsanız yapın) diyen bir zihniyetle karşı karşıyayız. Bir bakıma (Sorumluluk duygusunu terkedin, elinizden geleni yapın) demektedirler.

Türk-İş'in temel karakterini değiştirmesi için zorlayanlar, pişman olabileceklerini düşünmüyorlar. Biz ise ülkeyi düşünerek, onları pişman etmenin genel zararlarından çekiniyoruz. Ucuz kahramanlık peşinde değiliz. Herhangi bir siyasal tercih kesinlikle sözkonusu değildir. Yıllarca uğraştık-tar sonra kazanılmış haklarımızın yeniden verilmesini istiyoruz. 12 Eylül öncesi karanlık dönemin faturasının bize çıkarılmasının yanlış olduğunu söylüyoruz.»

SABIR KAŞIMDA BİTECEK

Yılmaz, «Yeni yasama döneminin ilk iki ayında sorunlarımıza hükümetin yaklaşımının ne olacağını bekleyip göreceğiz» derken «Bu sürenin bekleneni vermemesi halinde ne yapacaksınız?» sorusunu «Beklentinin iki ayla sınırlandırılması herhalde bir anlama gelir» şeklinde cevapladı.

Gelişmiş ülke Sendikaları, gerileyen işçi hakları için harekete geçtiler

Dünyada genel olarak son yıllarda işçi haklarında görülen gerilemeler, gelişmiş ülkeler sendikalarını harekete geçirdi. Azgelişmiş ülkelerde geri sendikal hakların, ucuz işçilik maliyetlerinin, gelişen ticaret aracılığıyla kendi haklarına yansıdığını gören gelişmiş ülkeler sendikaları, gelişmemiş ülkelere de sendikal hakların savunuculuğunu üstlenme gereğini söylediler.

Alman Sendikalar Birliği'nin çatısı altında, 14-20 ekim tarihleri arasında, işsizlik ve «sosyal devlet» ilkesinin budanmasına karşı «sendikal eylem» düzenlendi. Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Amerikan hükümetinin siyasi desteğindeki ülkeleri de kapsayan, sendikal hakların olmadığı bazı ülkelere ticari sınırlama getirilmesini öngören yasa değişikliğini gerçekleştirdi. Uluslararası Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve üyeleri, diğer uluslararası işçi sendikaları, işçi haklarının kısıtlandığı ülkelere yönelik yoğun ve etkili bir kampanyayı sürdürüyorlar.

AMERİKAN İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU, PARLAMENTODAN GEÇİRTMEYİ BAŞARDIĞI YASA İLE, SENDİKAL HAKLARIN KISITLANDIĞI ÜLKELERİ SENDİKAL HAKLARI YENİDEN TANIMAYA ZORLUYOR.

SENDİKALAR EYLEMDE

Uzun yıllardır iş barışının sürdüğü, işçi-işveren-hükümet diyalogu ile sorunların çözüldüğü gelişmiş ülkelerde, ekonomik bunalımla ilişkili olarak dengeler hızla bozuldu. Hükümetler ile sendikalar karşı karşıya geldi. Sendikalar etkili eylemlere uzun yıllar sonrası yeniden başvurur oldular. İngiltere'yi sarsan grevlerden sonra, barışın en güçlü olduğu bilinen Almanya'da ilişkiler hızla sertleşiyor. Alman Sendikalar Birliği'nin yeni kararları, yayın organları bu durumu yansıtıyor. Alman Sendikalar Birliği'nin çatısı altında birleşmiş sendikalar,

sonbahar için bir eylem haftası programlıyorlar. 14-20 ekim tarihleri arasında yapılması kararlaştırılan eylem haftasının gerekçesi, «işsizlik, sosyal devletin ve sendikal hakların budanması» olarak açıklanıyor. Almanya çapında bölgesel ve yerel gösteriler, ülke çapında yayınlar, el bildirileri, toplantılar programlanıyor.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ, TEMEL SENDİKAL HAKLARA YÖNELİK SÖZLEŞMELERİ İLE ÇELİŞEN ÜLKELERDEKİ UYGULAMALARI VE YASALARI ETKİLİ BİR KAMPANYA İLE PROTESTO EDİYOR.

AMERİKAN SENDİKACILIĞI

Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu, partiler üstü politika ve hükümetlerle içi dışı politika nedeni ile uzun yıllar Batılı sendikaların elverişine hedef olmuştur. Ancak AFL-CIO yöneticileri son yıllarda kabuk değiştirdiklerini sık sık vurguluyorlar. Amerika'nın siyasal olarak desteklediği ülkelere kısıtlanan sendikal haklara karşı, Batılı ülkeler sendikaları ile birlikte tavır koyuyorlar. Amerikan İş-

çi her yıl yeniden görüşülerek geliştirilecek. Ülke sayısı dar tutularak, diğer ülkelerin kendiliğinden temel işçi haklarına dönüşünün sağlanması, caydırıcı olması amaçlanmıştır. AFL-CIO uluslararası ölçülere yerleşmiş temel sendikal hakları tanımayan ülkelere karşı ticari kısıtlama ile etkin mücadelenin devam edeceğini açıklıyor.

ULUSLARARASI SENDİKALAR

Uluslararası sendikalar, bütün ülkeler ve özellikle yakın ilişki içinde bulundukları ülkelere sendikal hakların korunmasında etkili bir kampanya içindeler. Uluslararası Çalışma Örgütü ILO, Avrupa Parlamentosu, hükümetler düzeyinde yaptırımcı kampanyalarda, özellikle daha yakın ilişkiler içinde oldukları ülkelere ağırlık verdikleri dikkat çekiyor. AET içinde, Türkiye'de kısıtlanan sendikal haklara karşı, bu hakların eskiden beri kısıtlı olduğu ülkelere göre çok daha boyutlu bir tepki gösteriliyor. AET içinde Türkiye aleyhinde çıkan kararlarda, uluslararası sendikalar ile ulusal sendikaların girişimlerinin «işçi ücretlerinin düşüklüğü ve sendikal hakların sınırlılığına» ilişkin olumsuz yargının payı çok büyük. Uluslararası ve ulusal sendikalar her platformda temel sendikal haklar konusunda uyarılarını, protestolarını sürdürüyorlar. ILO'ya yapılan şikâyetler, hükümetlere gönderilen uyarılar yanında, her konuda giderek artan bir duyarlılık var. Örneğin Türkiye'de serbest bölgelerle açılmasının kararına ilk tepki, Uluslararası Tekstil Sendikası'ndan, Teksif ve Türk-İş'e uyarı olarak geldi. Serbest bölgelerin ucuz, ağır çalışma koşulları ile işçilik anlamına geldiği vurgulanarak, Türk-İş'in buna karşı koyması istendi.

(CUMHURİYET'TEN)

Asgari Ücret

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu 1 aylık bir süreden sonra yeniden toplanacak. 1 Nisan 1984 tarihinde 24.525 TL olarak tesbit edilen asgari ücretten kesintiler düşüldükten sonra ele geçen ücret 16.995 TL. olmaktadır.

Günlük yaşantımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen fiyat artışları karşısında asgari ücret, kısa sürede erimiş ve geçim ücreti olmaktan çıkmıştır.

Geçtiğimiz dönemlerde tesbit edilen asgari ücret devamlı tartışma konusu olmuştur. Özellikle temel ilkeler üzerinde anlaşmaya varılamamıştır.

Asgari ücret tesbit kararları incelendiğinde, kutsal ücret olarak adlandırılan bu ücret hiç bir dönem yeterli seviyede belirlenmemiştir. Bunun bir çok nedeni vardır.

● Aile faktörü hesaplamalarda dikkate alınmamaktadır. Asgari ücret, her ne kadar bir kişiye ödenen ücret ise de, bir ailenin geçimini sağlamaktadır. Nüfus sayımı sonuçları da bu gerçeği doğrular niteliktedir. Nitekim; en son yapılan sayım sonuçlarına baktığımızda, Türkiye'nin nüfusu 44.736.956 iken, hane sayısının 8.522.499 olduğu belirlenmiştir. Bu rakamlar, asgari ücret hesaplamalarında üç çocuklu bir ailenin esas alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

● Hatırlanacağı üzere, asgari ücret bir işçinin bir günde alması gereken kalori üzerinden hesaplanmaktadır. Ancak, net ilan edilmesi gereken asgari ücret brüt olarak açıklanmaktadır. Bu durum, işçinin bir günde alması gereken kaloride azalmalara neden olmakta ve yeterli ve dengeli beslenmeden söz etmek mümkün olmamaktadır.

● Yeterli seviyede tesbit edilmeyen ve hızlı fiyat artışları karşısında kısa sürede etkisiz duruma gelen asgari ücretin 2 yılda bir tesbit edilmesi, bu ücretle geçimini sağlayanları güç duruma düşürmektedir.

TÜRK-İŞ, asgari ücretlerin tesbitinden sonraki dönemde fiyat artışlarında % 15'lik bir artışın görülmesi halinde, Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nun toplanmasını talep etmektedir. Bu yöntem uygulanmadığı sürece, asgari ücretler hızlı fiyat artışları karşısında kısa sürede erimeye devam edecektir.

Asgari Ücret Yönetmeliğinin 1. Maddesi asgari ücreti şöyle tarif etmektedir. İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçi-

nin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir.

Ne yazık ki, bugüne kadar belirlenen asgari ücretler, yönetmelikte sıralanan ihtiyaçları karşılamaktan uzak kalmıştır.

Aslında asgari ücret, üzerinde tartışılmaması gereken sosyal bir ücrettir. İşçinin geliri olan ücret işçinin ailesiyle birlikte geçimini sağlayan bir seviye olmalıdır. Bu gerçek gözden uzak tutulduğu müddetçe, asgari ücret tesbitleri bir anıam taşımayacaktır.

Yukarıda başlıklar halinde sıralanan temel gerekçeler hesaplamalarda mutlaka dikkate alınmalıdır. Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, Kararını oy çokluğu ile değil, güvenilir ve objektif esasları dikkate alarak vermelidir. Komisyon, temel ilkelerle bir sonuca varmalıdır.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu kararları incelendiğinde, hesaplama yöntemi daima tartışma konusu olmuştur. Hatta bilim adamlarının resmi görüşlerinin itibar görmediği dönemde dahi yaşanmıştır.

Bu itibarla, Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, öncelikle tesbit yöntemi üzerinde çalışmalı ve asgari ücretlerin güvenilir ölçülerle tesbitini sağlayacak ilkeleri karara bağlamalıdır. Aksi takdirde, yıllık fiyat artışının % 50'lerde seyrettiği bir ortamda tesbit edilecek asgari ücretler, kısa sürede etkisiz duruma gelecektir.

Bu arada, geçtiğimiz dönemde asgari ücretlerin reel olarak gerilediği, özellikle 1980'li yıllarda alım gücünde önemli düşüşlerin olduğu görülmektedir.

Yıllar	Günlük Asgari Ücret	Gerçek Asgari Ücret
1979	180.—	12.56
1980	180.—	6.47
1981	333.—	8.69
1982	333.—	6.55
1983	540.—	8.24
1984	817.50	8.57

Sonuçta şunu söylemek mümkündür. TÜRK-İŞ'in Asgari Ücret Hakkında hazırladığı ve ilgili mercilere sunduğu Kanun Tasarısı bir an önce yasalasmalıdır. Böylece, asgari ücret tesbitleri tartışma konusu olmaktan çıkacak ve güvenilir ölçülere göre hesaplanması mümkün olacaktır.

DR. GÜRBÜZ TURHAN'I KAYBETTİK

TÜRK-İŞ İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Proje Müdürü Dr. Gürbüz TURHAN, Kurban Bayramı arefesi olan 25 Ağustos Pazar günü geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti.

Bayramın ikinci günü toprağa verilen Gürbüz TURHAN'ın ölüm haberi TÜRK-İŞ camiasında büyük üzüntü yarattı.

ANMA TÖRENİ

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyelerinin pek çoğu ile personelin Bayram sonrası haberi öğrenmesi nedeniyle, cenaze törenine katılamamış olmanın üzüntüsü daha büyük oldu.

TÜRK-İŞ toplantı salonunda düzenlenen anma törenine Gürbüz TURHAN'ın kızı Dicle TURHAN, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri, Hacettepe Üniversitesi temsilcileri ve TÜRK-İŞ çalışanları katıldı.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, Gürbüz TURHAN'ın müstesna bir kişiliğe sahip olduğunu, genç yaşta kaybetmenin büyük acı verdiğini söyledi.

TÜRK-İŞ çalışanları adına yapılan konuşmadan sonra, Hacettepe Üniversitesinden Doç. Dr. Nevzat Eren, TURHAN'ın kişiliği ve özgeçmişi üzerinde açıklamada bulundu.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, çok değerli bir çalışma arkadaşının kaybın-

dan duyulan üzüntüyü belirtirken, «O'nun ailesi artık bize emanet kalmıştır» dedi.

ÖZGEÇMİŞİ

Gürbüz TURHAN 1940 yılında Kaman'da dünyaya geldi.

Yenişehir Sağlık Kolejinin bitirdikten sonra ilk görevine Kars'ın Iğdır ilçesinde başladı.

Daha sonra Gevher Nesibe Sağlık Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Bu okulda okurken, Hacettepe Hastanesi arşivinde çalışarak geçimini sağladı.

Okulu bitirdikten sonra, Hacettepe Üniversitesinin başlattığı Güneydoğu Anadolu projesi için Bismil'e gitti ve orada çalıştı.

Toplum hekimliğine girdikten sonra sağlık ocaklarında öğrenci, hekim ve halkın eğitiminde görev yaptı. Master derecesi olarak doktorasını yaptı.

Binlerce işçiye ilk yardım eğitimi veren TURHAN, kendi imzasını taşıyan bir İlk Yardım Kitabı yayınladı.

Hacettepe Üniversitesinden izinli olarak TÜRK-İŞ İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği projesini yürüten Dr. Gürbüz TURHAN evli ve bir çocuk babasıydı. Yaptığı çalışmaları unutmayacağız.

Allah Rahmet eylesin.

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Gen. Bşk. : SEVKET YILMAZ Bayındır Sok. No: 10 Telf. : 33 31 25 - 25 27 28/29 ANKARA	14	DOK GEMİ-İŞ Gen. Bşk. : NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sok. No. 13 Telf. : 526 88 96 - 527 86 92 Yenikapı/İSTANBUL
01	TARIM-İŞ Gen. Bşk. : ZEYNEL IRMAK Necatibey Cad. 22 Telf. : 29 56 86 - 87 Sıhhiye/ANKARA	15	YOL-İŞ Gen. Bşk. : BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Telf. : 18 05 95 - 25 78 64 - 25 38 07 ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Gen. Bşk. : MUSTAFA ORHAN Strasbourg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye/ANKARA Telf. : 29 75 22 - 29 17 32 - 30 22 15 - 30 22 16	16	TES-İŞ Gen. Bşk. : ORHAN ERCELİK Meşrutiyet Cad. Karanfil Sok. 34 Telf. : 34 49 87 - 88 - 89 / 18 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen. Bşk. : MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sok. Telf. : 2002 ZONGULDAK	17	TEZKOOP-İŞ Gen. Bşk. : KENAN GÜRBÜZ Necatı Bey Cad. Sezenler Sok. 2/16 Telf. : 29 67 97 - 29 47 99 Sıhhiye/ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen. Bşk. : CEVDET SELVİ Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Telf. : 167 46 86 Gayrettepe/İSTANBUL	17	KOOP-İŞ Gen. Bşk. : AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 15/11 Telf. : 30 08 55 - 29 44 80 Yenışehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen. Bşk. : ZEKİ GEDİK 4. Levent Konaklar Sok. Telf. : 164 49 96 - 97 - 98 Levent/İSTANBUL	18	TÜMTİS Gen. Bşk. : HÜSEYİN PALA Selim Paşa Sok. Tümtis Sarayı No. 62 Telf. : 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
05	ŞEKER-İŞ Gen. Bşk. : YAŞAR DOĞUALP Karanfil Sokak 59 Telf. : 18 42 73 - 74 - 75 Bakanlıklar/ANKARA	19	DEMİRYOL-İŞ Gen. Bşk. : MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sok. 5/4 Telf. : 29 56 70 - 71 Sıhhiye/ANKARA
06	TEKSİF Gen. Bşk. : SEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğan Sok. No. 1 Kat: 5 - 6 Telf. : 31 21 70 - 71 - 72 - 73 - 74 ANKARA	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Gen. Bşk. : EMİN KUL Rıhtım Cad. Cırcı Sok. No. 7 Telf. : 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen. Bşk. : YENER KAYA Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Telf. : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray /İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen. Bşk. : İBRAHİM ÖZTÜRK İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Telf. : 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
08	AĞAC-İŞ Gen. Bşk. : GÜRAL ERCAKIR Necatibey Cad. No. 20 Telf. : 29 53 95 - 29 08 27 Sıhhiye/ANKARA	22	LİKAT-İŞ Gen. Bşk. : AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/5 Telf. : 30 21 82 - 83 Sıhhiye/ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Gen. Bşk. : RÜSTEM KILIÇ Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işılay Apt. Kat: 1 Telf. : 11899 - 11806 - 11728 İZMİT	23	HABER-İŞ Gen. Bşk. : TURAN CAĞLAR Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/14 Telf. : 30 22 60 - 29 36 12 Sıhhiye/ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen. Bşk. : ALİ EKBER GÜVENÇ Necatibey Cad. 20/7 Telf. : 30 29 08 Sıhhiye/ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Gen. Bşk. : MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Telf. : 30 25 41 - 42 - 44 Sıhhiye/ANKARA
11	BASİSEN Gen. Bşk. : METİN TIRYAKIOĞLU İstiklal Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Telf. : 149 56 83 - 149 32 64 Galatasaray/İSTANBUL	25	TOLEYİS Gen. Bşk. : SERVET SOFUOĞLU Meşrutiyet Cad. 182/3 Telf. : 149 41 383 Şişhane/İSTANBUL
11	BASS Gen. Bşk. : SERVET KAHYAOĞLU Sümer Sok. 29 Telf. : 30 13 71 - 30 20 28 Demirtepe/ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen. Bşk. : KENAN DURUKAN İnkılâp Sokak 20 Telf. : 34 20 00 Kızılay/ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen. Bşk. : TAMER ERALAN Necatibey Cad. 20 Kat: 4 Telf. : 29 53 81 - 29 53 96 Sıhhiye/ANKARA	27	TGS Gen. Bşk. : OKTAY KURTBÖKE Basın Sarayı Kat: 2 Telf. : 527 85 34 Coğaloğlu/İSTANBUL
12	KRİSTAL ÇİTSE-İŞ Gen. Bşk. : HASAN BASRI BABALI Sahip Molla Cad. 24 Telf. : 331 00 77 - 331 06 88 Paşabahçe/İSTANBUL	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen. Bşk. : HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sok. 62 Telf. : 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Gen. Bşk. : MUSTAFA ÖZBEK Gazi M. Kemal Bulvarı 40/1 Telf. : 29 17 53 - 54 Maltepe/ANKARA		TÜRK-SEN Gen. Bşk. : HÜSEYİN CURCIOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sok. Telf. : 72 444 Lefkoşe/KIBRIS